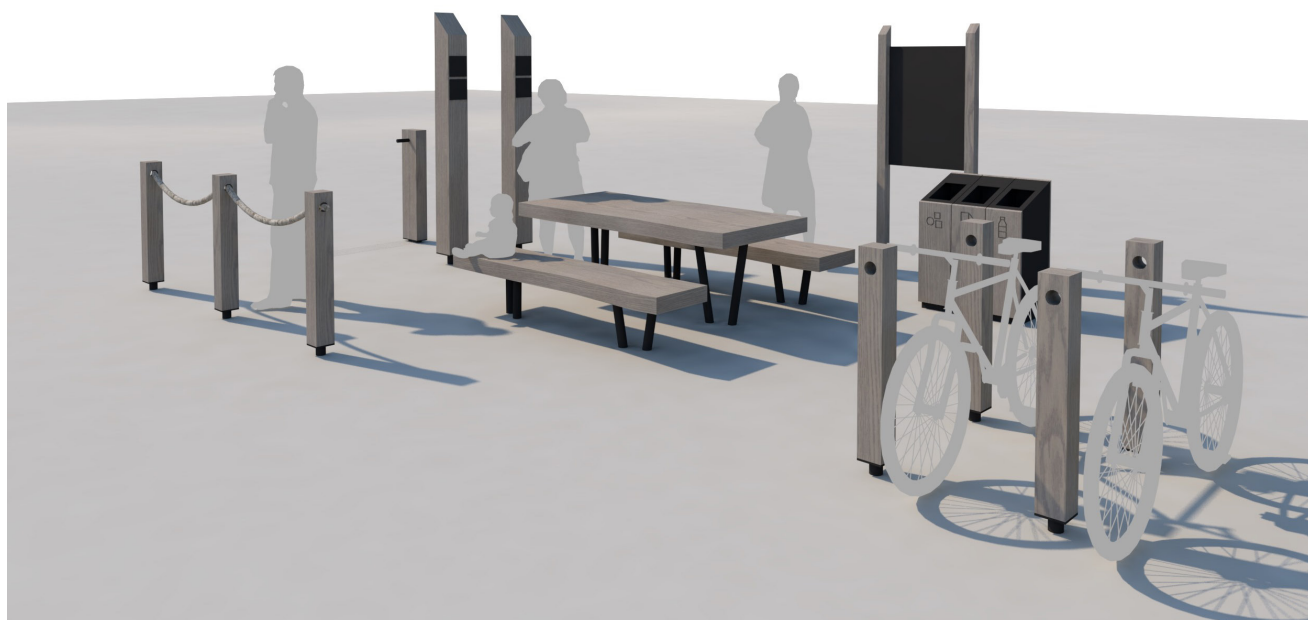

Katalog urbane opreme občina Preddvor

verzija: 1.0
februar 2020

Katalog urbane opreme občina Preddvor

naročnik:

Regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC,
poslovno podporni center d.o.o.
Cesta Staneta Žagarja 37
4000 Kranj

pripravljaivec:

Delavnica d.o.o.
Tržaška cesta 3a
1360 Vrhnika
www.delavnica.eu
info@delavnica.eu

avtorji:

Maj Juvanec, u.d.i.a.
Aleša Mrak Kovačič, u.d.i.a.
Simon Resman, u.d.i.gozd.
Uroš Jereb, u.d.i.a.
Damijan Gašparič, u.d.i.a., MArch.

št. projekta:

003/2020 b

verzija:

1.0

datum:

februar 2020

kazalo

uvod	4
zasnova	5
oblikovalska zasnova	6
materiali	7
družina urbane opreme	8
0.1 klop brez naslona	9
0.2 klop z naslonom	11
0.3 miza s klopjo	13
0.4 litoželezna klop	15
0.5 usmerjevalni stebrič - visok	17
0.6 usmerjevalni stebrič - nizek	19
0.7 informacijska tabla	21
0.8 stenska informacijska tabla	23
0.9 tabla dobrodošlice	25
0.10 stebriček cestnega označevalnega sistema	27
0.11 visok stebriček	29
0.12 stebriček / stojalo za kolo	31
0.13 stebriček / ograja	33
0.14 nizek stebriček	35
0.15 nizek stebriček / ograja	37
0.16 stojalo za kolo	39
0.17 koš za odpadke brez pokrova	41
0.18 koš za odpadke s pokrovom	43
0.19 koš za ločevanje odpadkov brez pokrova	45
0.20 koš za ločevanje odpadkov s pokrovom	47
0.21 otok za zabojnike	49
0.22 otok za zabojnike s prepletom	51
0.23 pitnik	53
0.24a avtobusno postajališče (zaprto)	55
0.24b avtobusno postajališče (pol-odprta stranica)	57
0.24c avtobusno postajališče (odprta stranica)	59
0.24d avtobusno postajališče (zadaj odprto)	61
0.24e avtobusno postajališče (odprto)	63
0.25a avtobusno postajališče ob ulici	65
0.25b avtobusno postajališče ob ulici - trije moduli	67
0.26 kolesarnica	69

uvod

Katalog urbane opreme je dokument, kjer je zbran nabor uličnega pohištva (urbane opreme), ki se načeloma uporablja na javnih prostorih v občini.

Katalog predstavlja poenotenje elementov z namenom dviga standarda oz. urejenosti prostora, ne pa uniformiranja elementov za vsako ceno in za čisto vsako aplikacijo.

Elementi v katalogu imajo enotno zasnovo, gradijo na tipologiji in rešitvah, ki so že prisotne v občini, in vse to nadgrajujejo in usmerjajo v celovito in poenoteno podobo javnega prostora.

Elementi so predstavljeni na nivoju kataloga (možnost izbiranja), kar omogoča uporabo za različne konkretne urbane ureditve in hkrati tudi možnost, da elemente izdelajo različni izvajalci.

Katalog urbane opreme je pripravljen na osnovi usmeritev Študije možnosti uporabe lokalnega lesa za potrebe opremljanja javnega prostora s priporočili za uporabo na Gorenjskem (CaSCo, Interreg projekt).

zasnova

Katalog urbane opreme temelji na prepoznani kvalitetni obstoječi opremi v prostoru, ki jo oblikovalsko in izvedbeno nadgradi ter kreira poenoteno (a ne uniformirano) zasnovu, ki bo postala lastna občini in s tem tudi element identitete.

Zasnova urbane opreme temelji na lesu, kot primarnem materialu, ki ga je v neposredni okolici dovolj in je ustrezne kvalitete. Tak les ima majhen ogljični odtis in soustvarja podobo sonaravno orientirane občine.

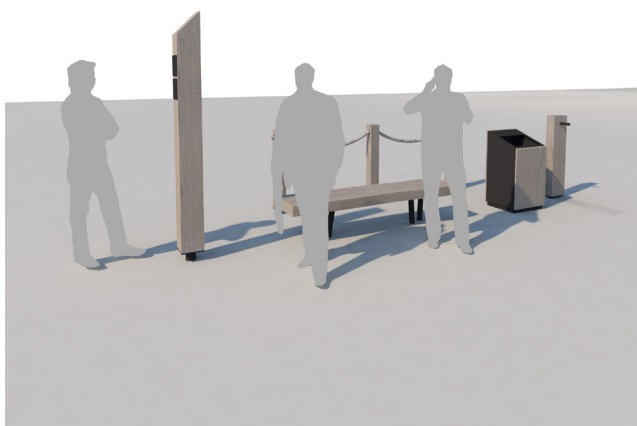
Kjer les ni ustrezen material, se ga dopolnjuje s kovinskimi veznimi elementi, ki zagotavljajo trajnost in trdnost, ki bi jo bilo sicer težko doseči z lesom.

oblikovalska zasnova

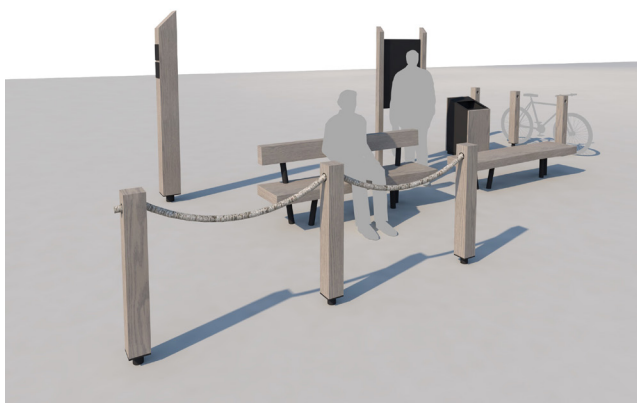
Osnovno družino tvori element klopi z mizo, ki je zasnovan s poudarjeno debelo leseno masivno sedalno površino. Ta predstavlja tisti neposredni stik uporabnika z elementi urbane opreme (na njo se usede, na mizo odloži stvari) zato je pomembno, da je uporabljen primarni material, to je les, ki se ga tako najbolj občuti. Predimenzioniranost v debelini simbolizira dodatno varnost, do neke mere domačnost (pripis stop na varni strani) in trajnost. Ob morebitnemu razkroju lesa se da z enostavno dodatno obdelavo (brušenjem) les obnoviti, brez ogrožanja njegove konstrukcijske in estetske vloge.

Vertikalni, nosilni elementi (noge) so kovinske cevi, ki nastopajo vedno v paru in z rahlo izmaknjeno geometrijo. Slokost in vertikalnost teh nosilnih elementov črpa navdih iz narave (drevesa, gozd), kjer deblo in kasneje glavne veje nosijo krošnjo z listi, ki so življenjskega pomena za drevo.

Tako kot pri drevesu je takšna zasnova v resnici tudi najbolj ekonomična oz. funkcionalna. Zato je človeku blizu, jo je vaje iz starih (ljudskih, vernakularnih) arhitektur. Pravimo da so take arhitekture lepe, skladne.

Iz ljudske arhitekture črpa navdih tudi element lesenega križa (prepleta), ki se v različnih oblikah in izvedbah pojavlja predvsem pri večjih elementih urbane opreme oziroma pri objektih in tako doprinese k prepoznavnosti celotne družine.

Nekoliko drugačna je zasnova pri poudarjeno vertikalnih elementih, kot so usmerjevalni količki in table. Tu je glavni element lesen pravokoten steber (vertikala) na kovinskem čveljcu, ki je osnovni konstrukcijski element in nosilec drugih informacij (torej table oz. vsebine table). Ta ima zaradi svoje narave večjo in dominantno površino, vendar je vpeta v lesene nosilce, ki so poenoteni, tako materialno, konstrukcijsko kot tudi oblikovno.

Pri elementih urbane opreme, ki so nosilci drugih (zunanjih) informacij je pomembno, da se poenotijo in oblikovalsko uskladijo tudi vsebine na tablah ter postanejo tvorec urejene celostne grafične podobe območja.

materiali

Les

Za vse lesene elemente se uporablja lokalni les z nizkim ogljičnim odtisom. Uporablja se **Navadni macesen** (*Larix Decidua*) z ustreznih rastišč (počasna rast, senčna lega, zimska sečnja, sušenje lesa na prostem eno leto, visoka nadmorska višina - nad 1.000 m).

Odvisno od aplikacije se les uporablja kot masiven les, ki mora biti ustrezno izbran (brez grč, slabših delov in podobno), ki se ga zgolj površinsko obdelava (skobla, po potrebi obrusi, posname robove (mikro) in krtači. Za zaščito lesa se ne uporablja premazov.

Odvisno od uporabe se izvedejo poglobitve in ostale lesne zveze na tradicionalen način.

Lahko se uporabi tudi lepljen macesnov les, ki je pripravljen za zunanjo uporabo (ustrezna lepila).

Kovina

Vsi kovinski deli, ki so namensko izdelani (razni čevlji) morajo biti pocinkani in strukturno prašno barvani s črno mat barvo.

Vijaki in podobna kovinska mala oprema mora biti iz nerjavnega železa v temni (črni) barvi ali vsaj v mat izvedbi.

Ostali materiali

Za ostale spremljajoče materiale se uporablja pravila stroke in uzance, glede na konkretno aplikacijo. Stremi se, da so ostali materiali čim manj vidni (da je glavni material les) in grafično podrejeni lesu (v izvedbi ali v barvi).

Detalji

Vsi detalji morajo biti lično in tehnično ustrezno izdelani.

Kovinski čevlji morajo biti nasadilne izvedbe, da se pritrdjevanje v lesen steber ne vidi oz. je izvedeno v notranjosti lesenega stebra.

Kjer pride do stika s kovinsko ploščico za fiksiranje mora biti kovinska ploščica utopljena v les (les na stiku s ploščico pofrezan).

Za stikovanje lesa se uporablja napredne zveze oz. kovinske spojne elemente (npr. IdeFix).

Vsi vijaki na stiku z lesom morajo biti poglobljene izvedbe in nerjavne kvalitete.

Kadar je neizogibno, da so vijaki vidni, se jih zapre z lesenim pokrovčkom.

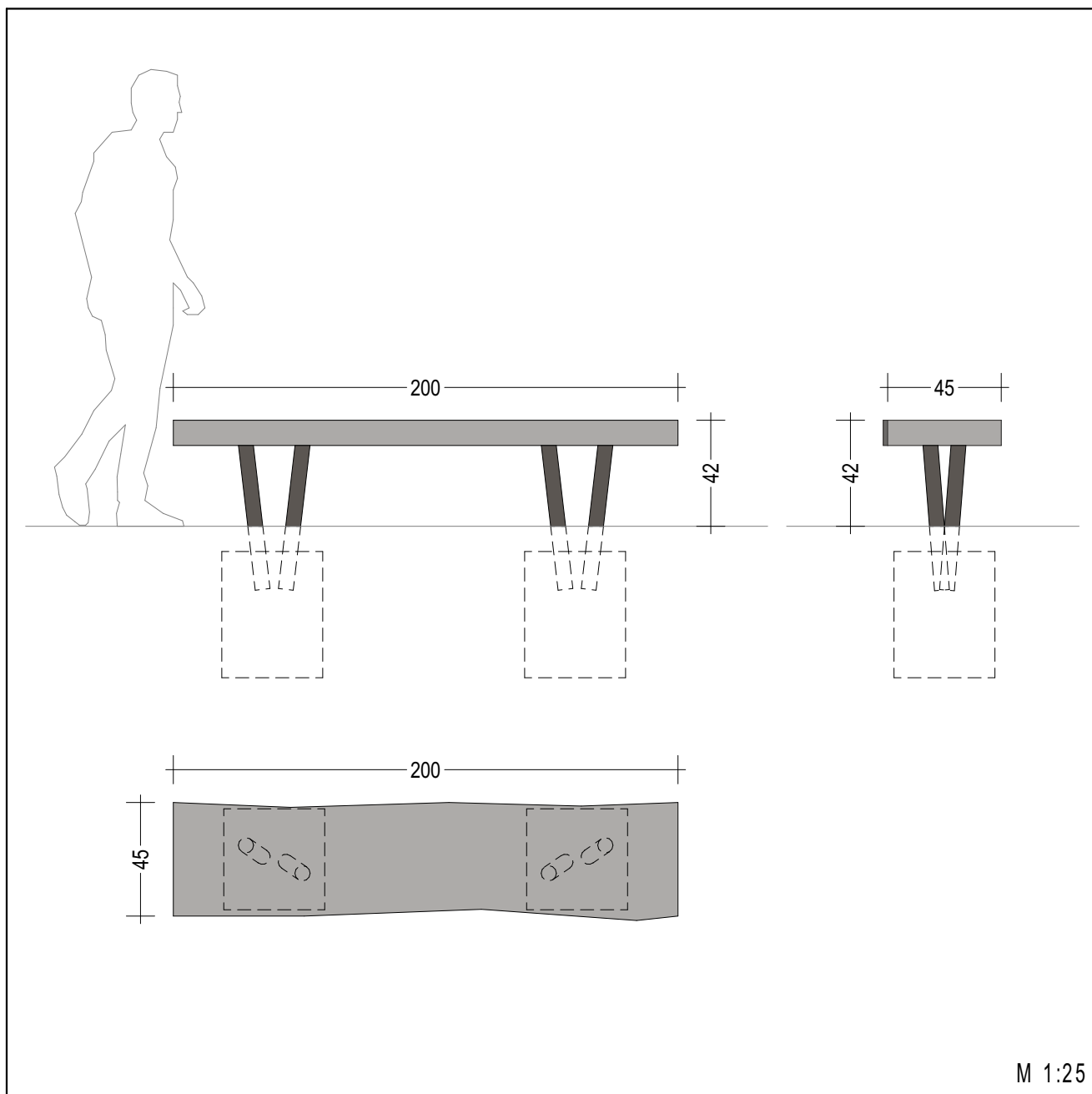
družina urbane opreme

0.1 klop brez naslona	9
0.2 klop z naslonom	11
0.3 miza s klopjo	13
0.4 litoželezna klop	15
0.5 usmerjevalni stebrič - visok	17
0.6 usmerjevalni stebrič - nizek	19
0.7 informacijska tabla	21
0.8 stenska informacijska tabla	23
0.9 tabla dobrodošlice	25
0.10 stebriček cestnega označevalnega sistema	27
0.11 visok stebriček	29
0.12 stebriček / stojalo za kolo	31
0.13 stebriček / ograja	33
0.14 nizek stebriček	35
0.15 nizek stebriček / ograja	37
0.16 stojalo za kolo	39
0.17 koš za odpadke brez pokrova	41
0.18 koš za odpadke s pokrovom	43
0.19 koš za ločevanje odpadkov brez pokrova	45
0.20 koš za ločevanje odpadkov s pokrovom	47
0.21 otok za zabojnike	49
0.22 otok za zabojnike s prepletom	51
0.23 pitnik	53
0.24a avtobusno postajališče (zaprto)	55
0.24b avtobusno postajališče (pol-odprta stranica)	57
0.24c avtobusno postajališče (odprta stranica)	59
0.24d avtobusno postajališče (zadaj odprto)	61
0.24e avtobusno postajališče (odprto)	63
0.25a avtobusno postajališče ob ulici	65
0.25b avtobusno postajališče ob ulici - trije moduli	67
0.26 kolesarnica	69

0.1 klop brez naslona

0.1 klop brez naslona

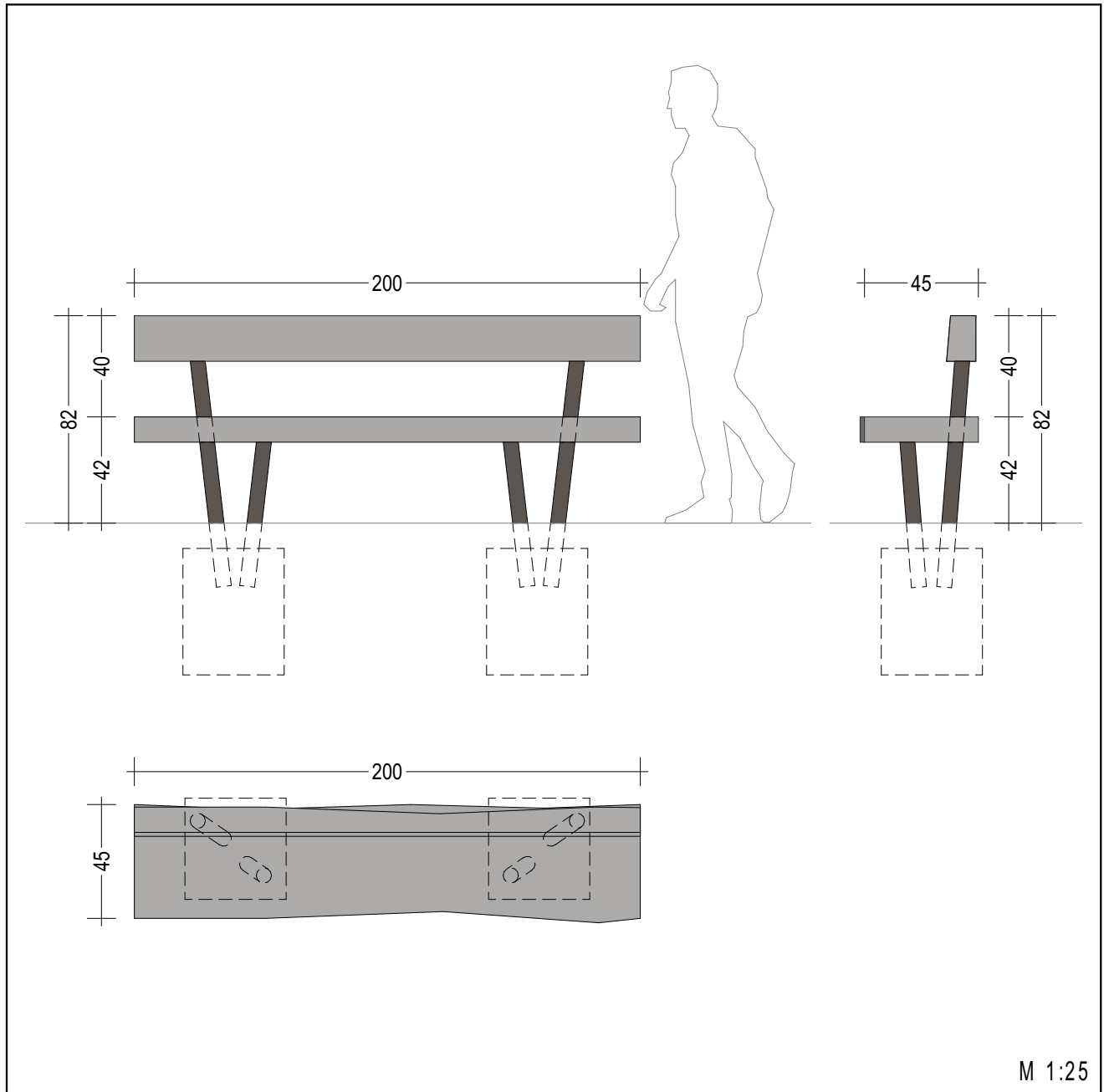
Osnovni gradnik družine urbane opreme je klop. Izhaja iz poudarjene sedalne ploskve, lesene deske (ploha), predimenzionirane v debelini (7-11 cm), z namenom jasne naracije ter tehničnega podaljšanja življenjske dobe. Je iz masivnega ploha, zgolj fino obrušenega in z mikro posnetimi robovi. Ploh ni strogo pravilnih dimenzij, robovi so takšni, da pokažejo naravno obliko »deske« v deblu drevesa.

Sedalni del počiva na kovinski pod konstrukciji, ki jo sestavljata dve prostorsko nevzporedni kovinski cevi na vsaki strani. Gre za analogijo deblo-krošnja, hkrati pa za element zagotavljanja statične trdnosti.

0.2 klop z naslonom

0.2 klop z naslonom

Kadar je potrebno, se klopi lahko doda naslon.

Sedalna deska je, tako kot pri klopi brez naslona iz masivnega ploha, zgolj fino obrušenega in z mikro posnetimi robovi. Ploh ni strogo pravilnih dimenzij, robovi so takšni, da pokažejo naravno obliko lesa v deblu.

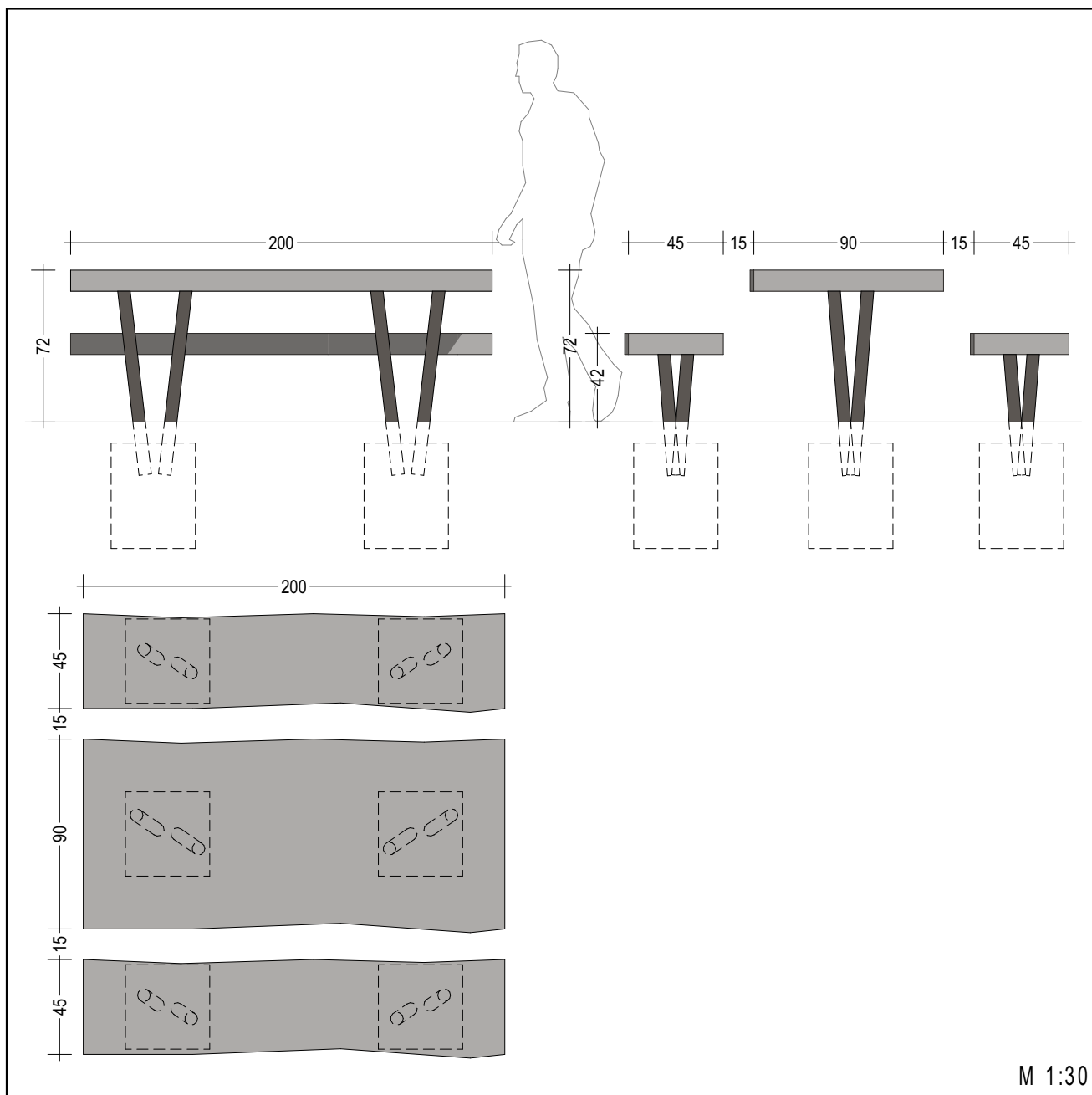
Sedalni del počiva na kovinski pod konstrukciji, ki jo sestavljata dve prostorsko nevzporedni kovinski cevi na vsaki strani.

Za potrebe naslona, se ena konstrukcijska cev »podaljša« v nosilec hrbtnega lesenega ploha. Ta je analogen v materialu in izvedbi s sedalnim plohom. Sedalni ploh ima izvrtino skozi katero ga prebode nosilna cev hrbtnega naslonskega ploha.

0.3 miza s klopjo

0.3 miza s klopjo

M 1:30

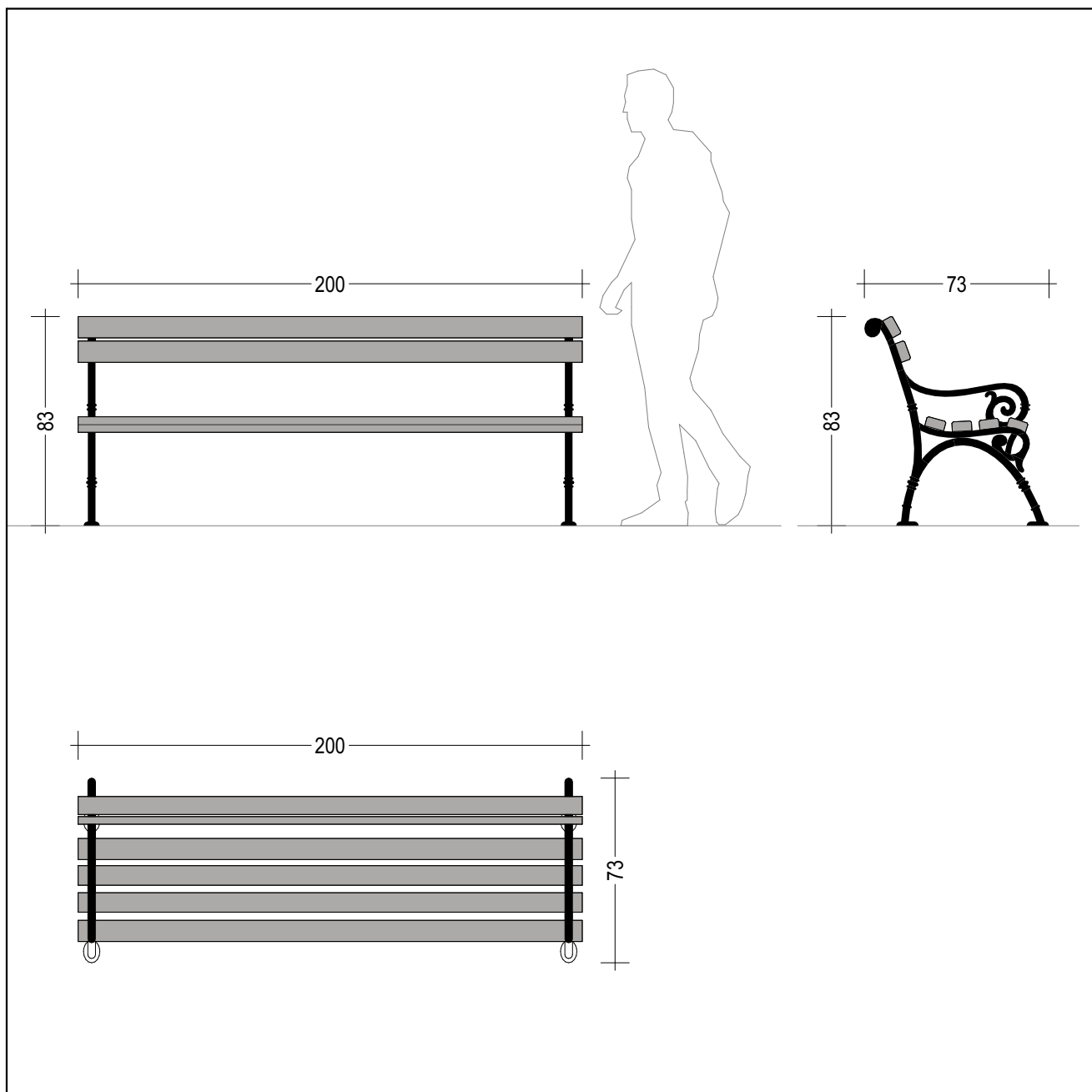
Miza je sestavni del osnovne družine urbane opreme. Vedno nastopa v kombinaciji z vsaj eno enako dolgo klopjo.

Miza je analogna klopi, le da ima »daljše« kovinske noge, ki držijo lesen plošč. Tako se dvigne na ustrezno višino, da omogoči delovanje sklopa.

0.4 litoželezna klop

0.4 litoželezna klop

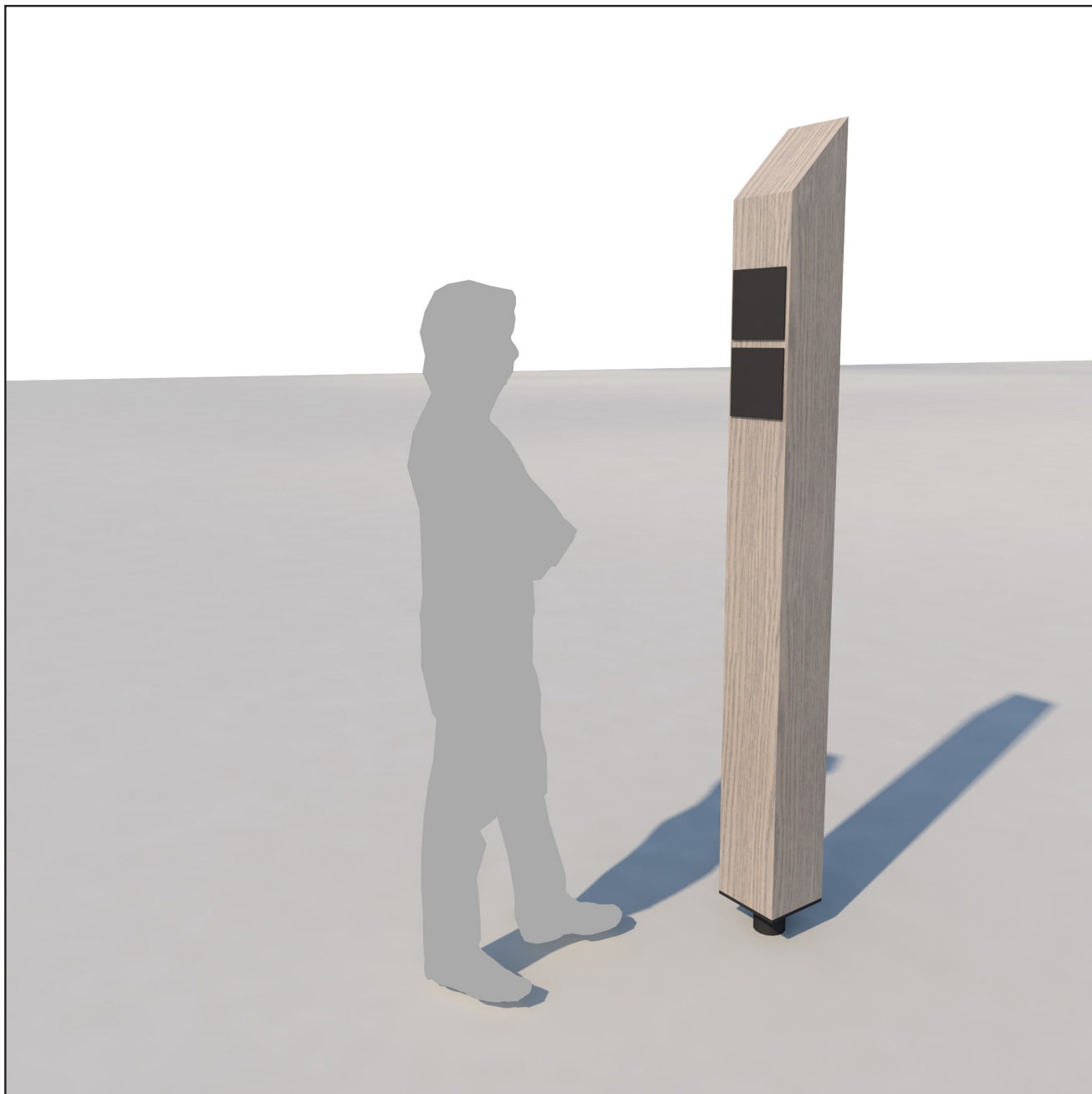

Postavitev tipske litoželezne klopi je predvidena predvsem v neposredni okolici (na vrtovih in pripadajočih parkih) treh gradov, ki se nahajajo v občini (Grad Dvor, grad Hrib in grad Turn) ter na drugih območjih varovanih z režimom kulturne dediščine, kjer bi bila primarna klop preveč ruralna oz. neprimerna iz drugih razlogov.

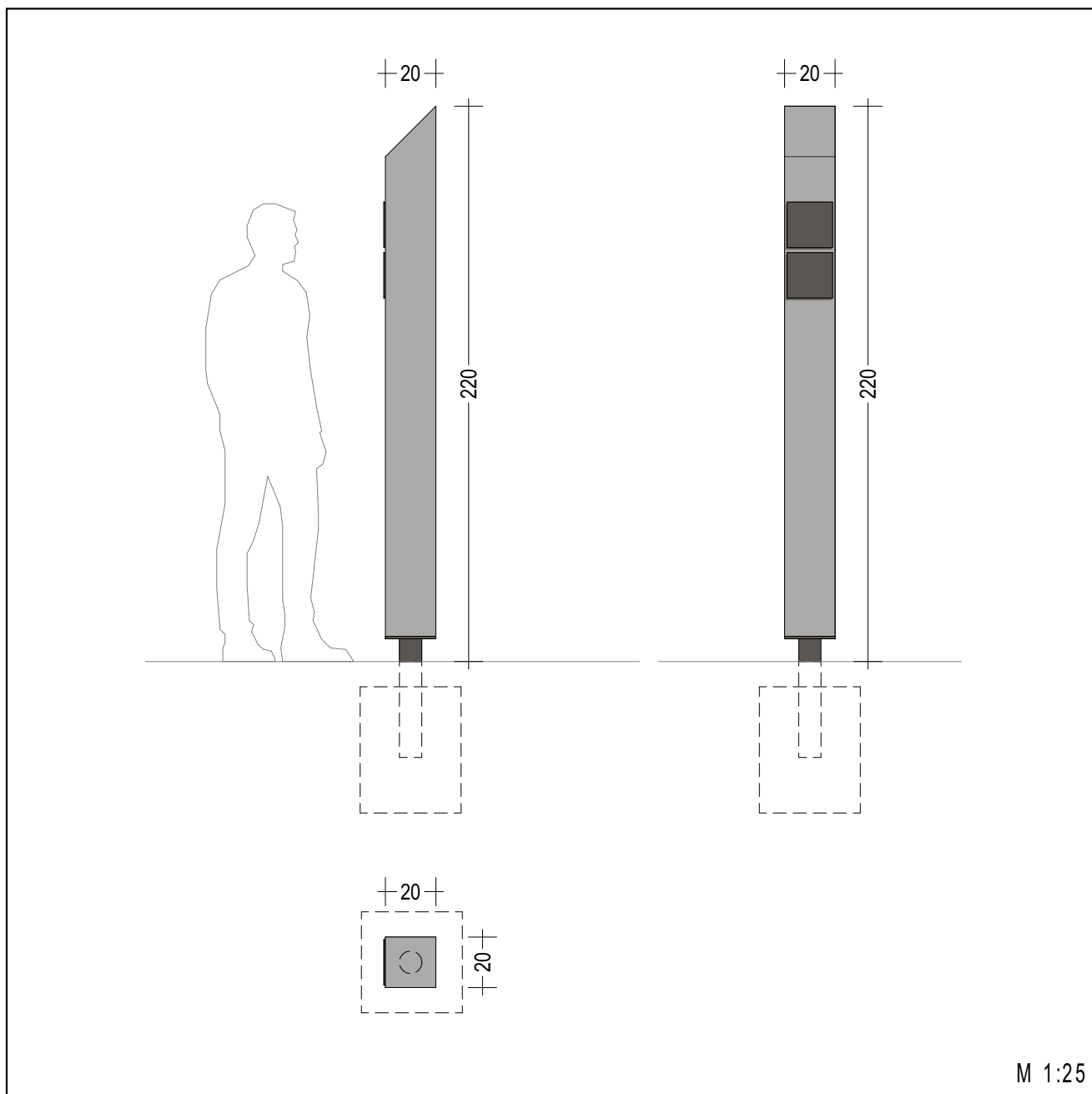
Klop je sestavljena iz tipskega litoželeznega ogrodja, na katerega so pritrjene lesene letve za sedalo in naslon. V materialu se tako navezuje na celotno družino urbane opreme, oblikovno pa se sklada s karakterjem prostorov, kjer se postavlja.

Litoželezno ogrodje je črne mat barve.

0.5 usmerjevalni stebrič - visok

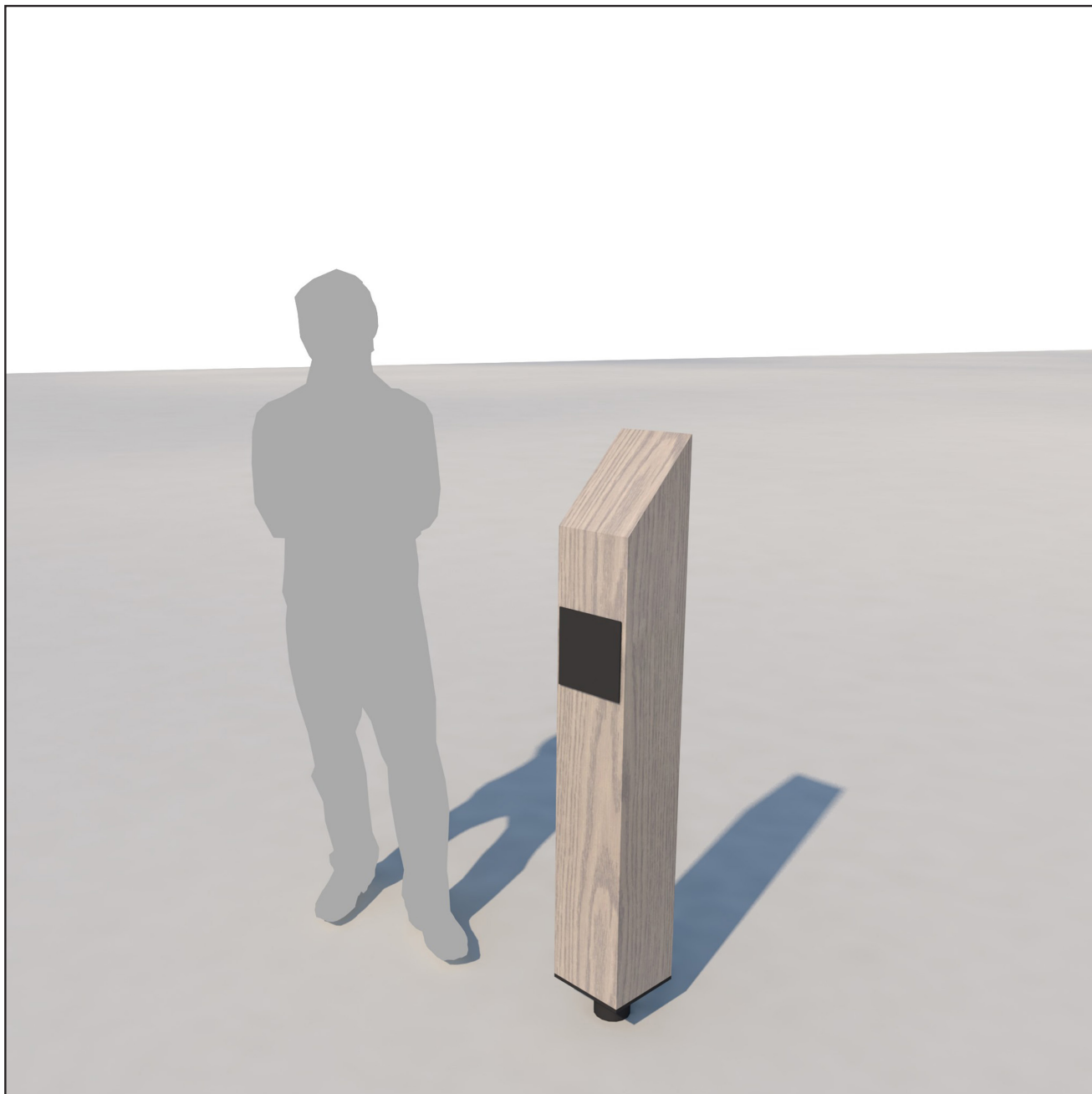
0.5 usmerjevalni stebrič - visok

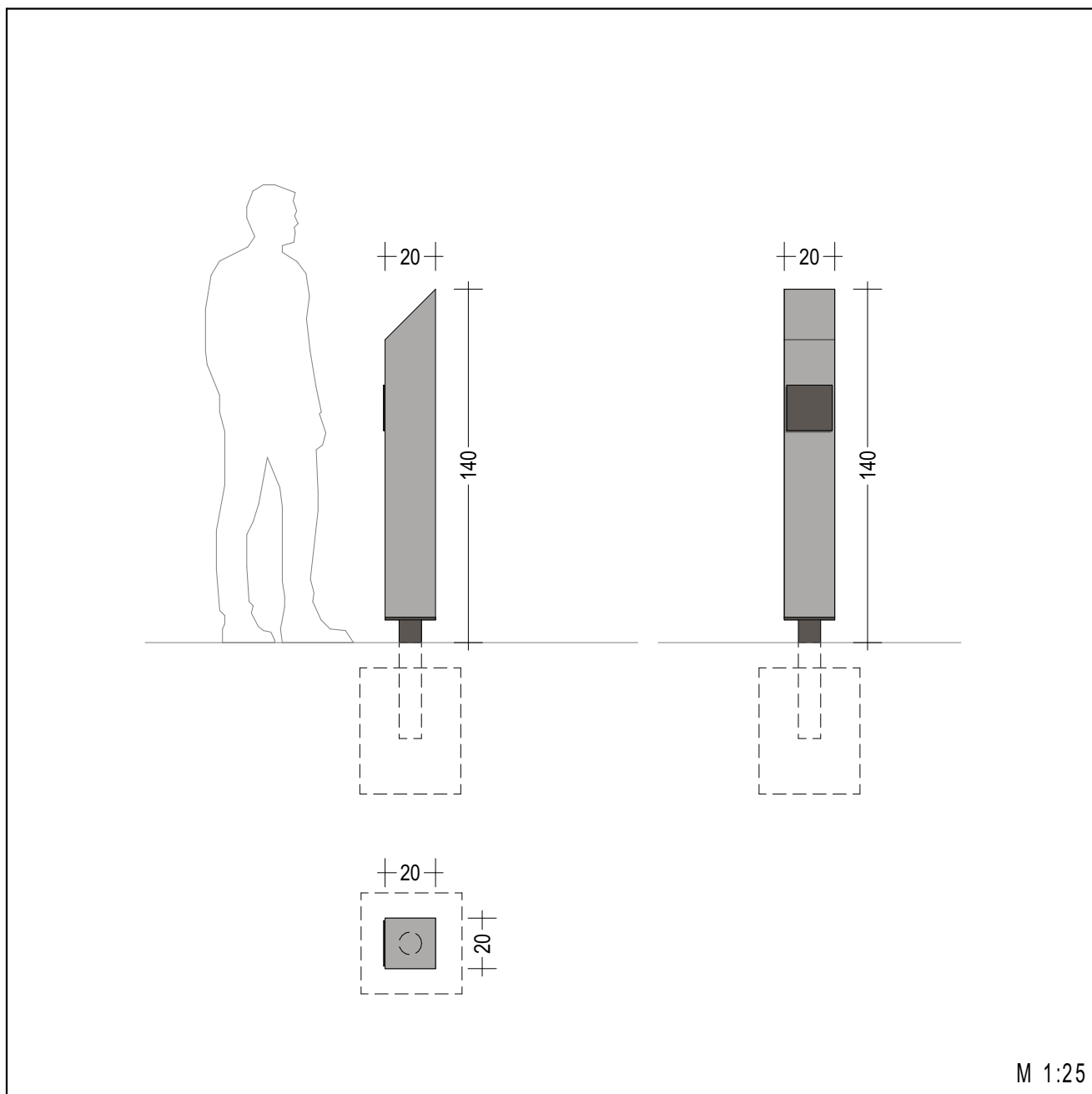
Za kažipote (za pohodnike, kolesarje, ...) se uporablja lesen, v prerezu kvadraten, totem oz. steber, prirezan pod kotom 45° na vrhu in fiksiran v kovinski čeveljc. Na steber se montirajo oznake, ki ne smejo biti širše od stebra samega.

Kadar je le mogoče, se usmerjevalni stebrič uporablja v visoki izvedbi, ki zagotavlja ustrezno opaznost oz. vidnost v prostoru.

0.6 usmerjevalni strebrič - nizek

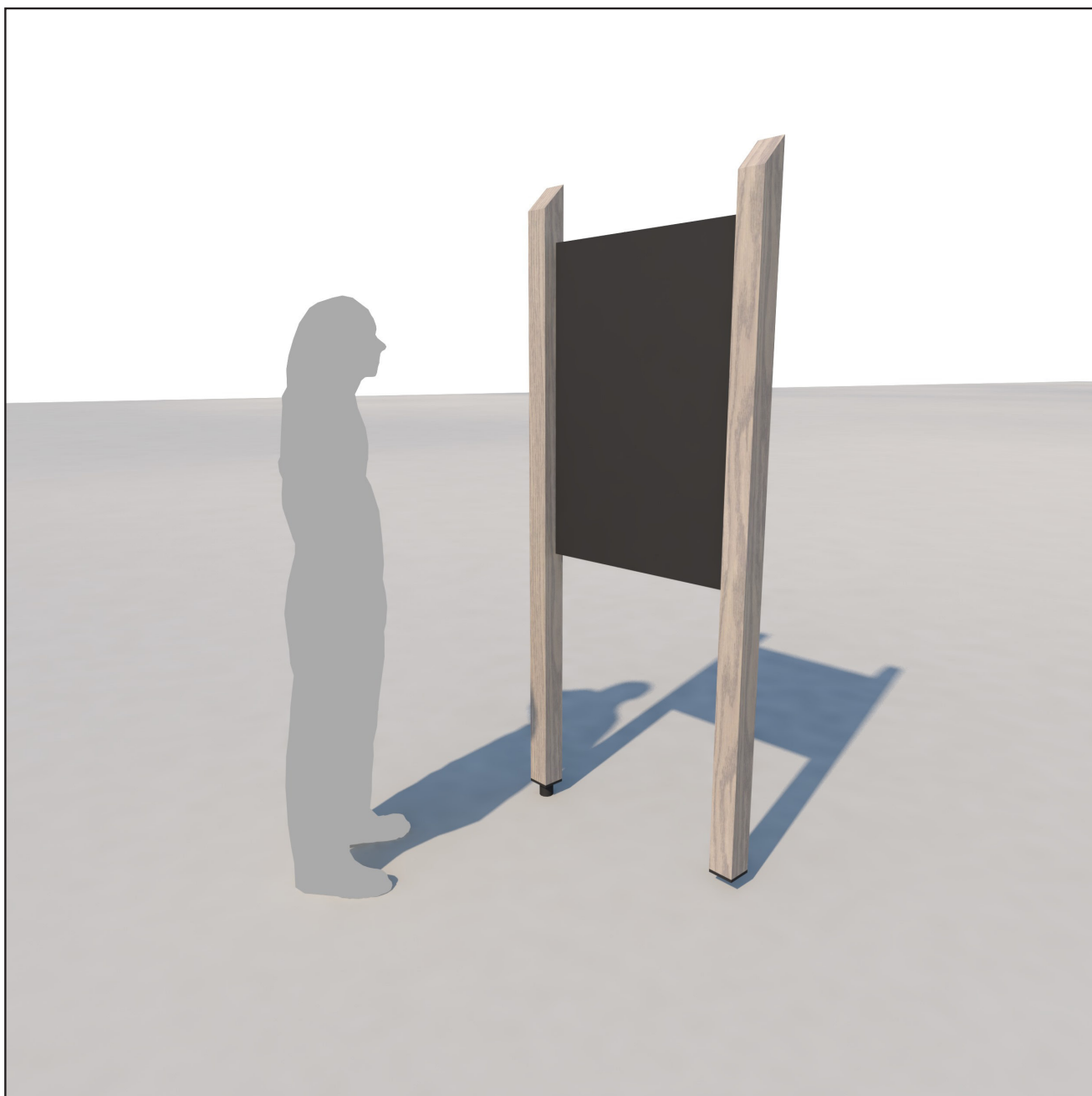

0.6 usmerjevalni stebrič - nizek

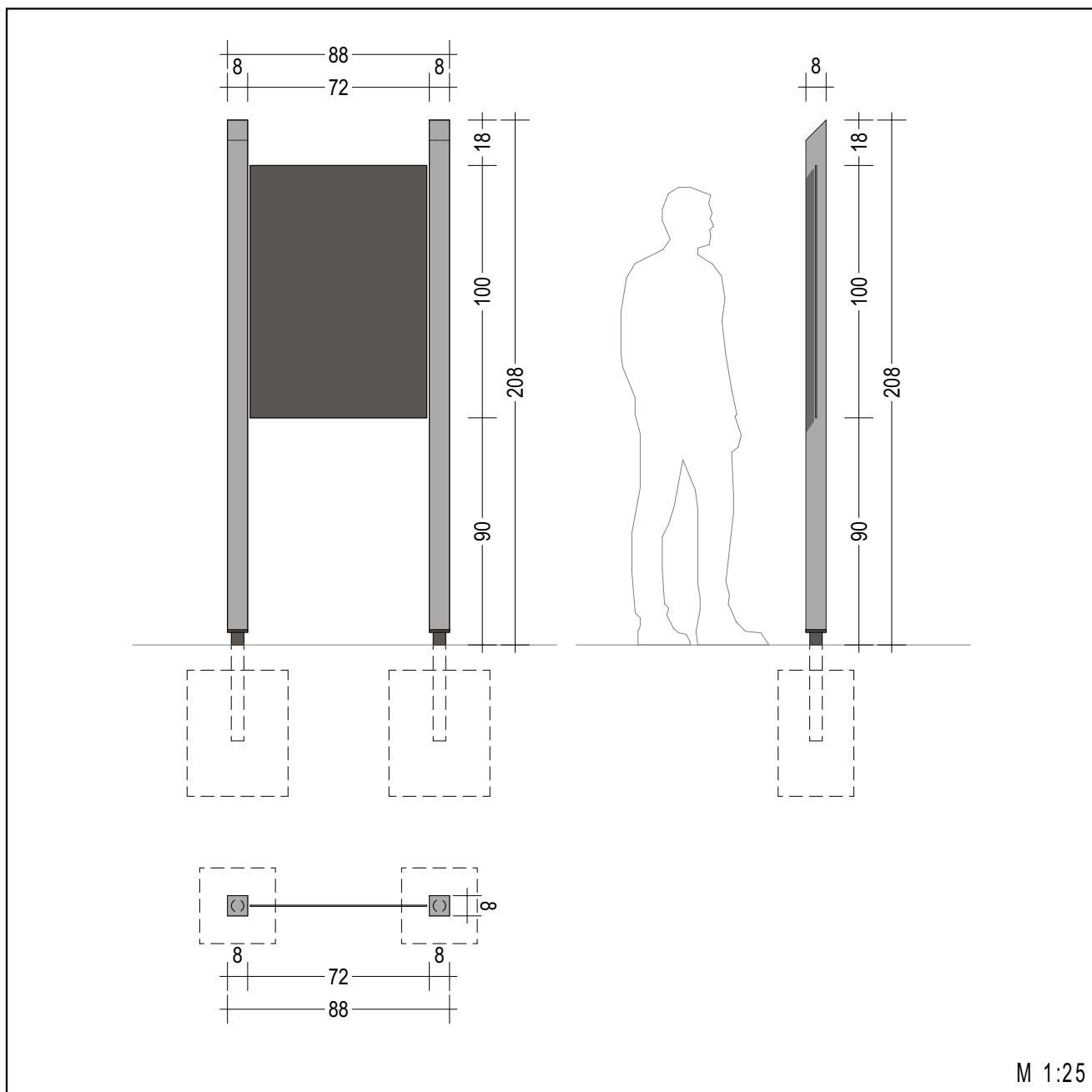

Kadar ni mogoče uporabiti visokega usmerjevalnega stebriča ali je uporaba »nizkega« glede na namen uporabe primernejša, se uporabi le-tega.

Po zasnovi in izvedbi je enak visokemu usmerjevalnemu stebriču, le da je nižji.

0.7 informacijska tabla

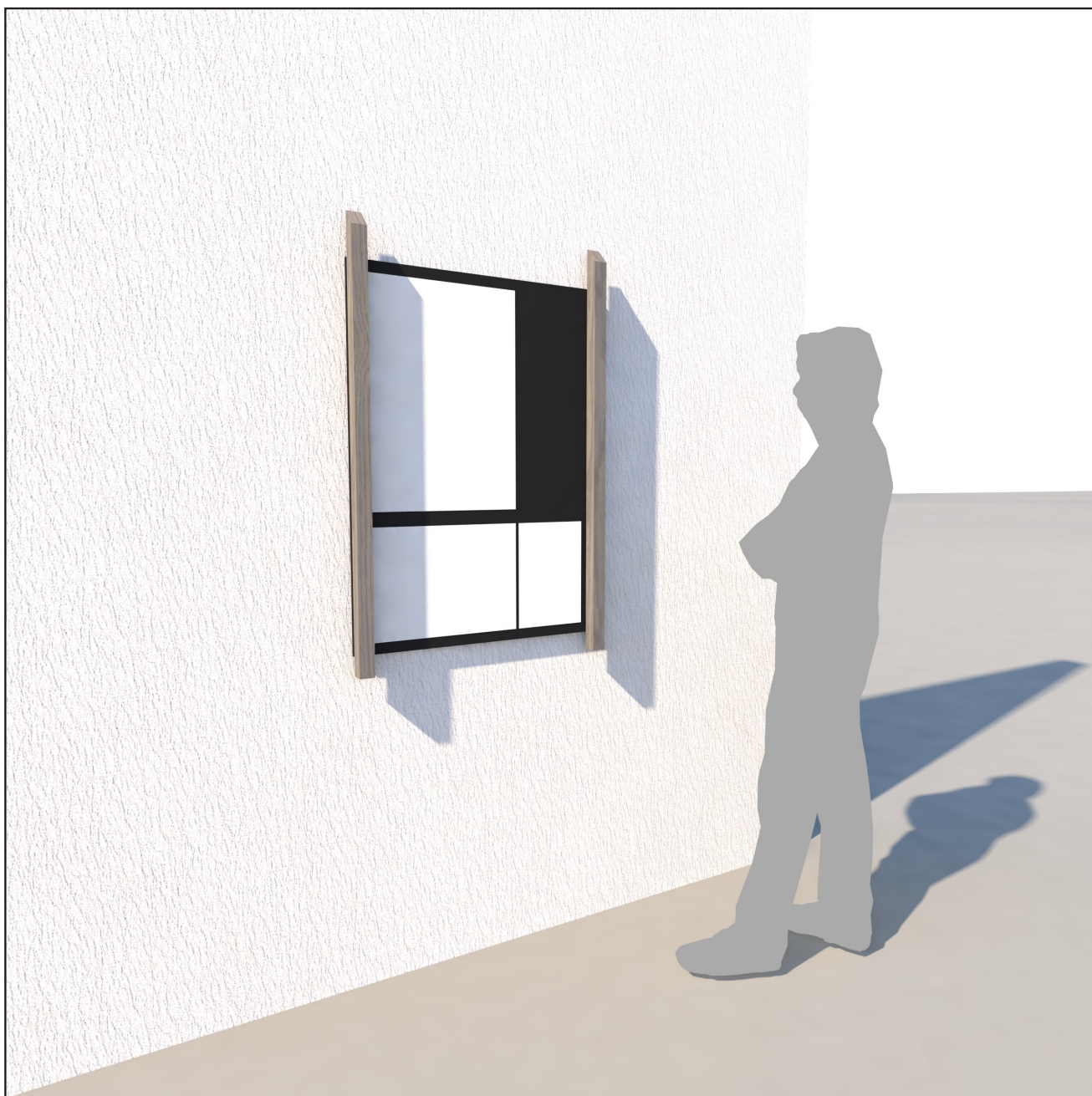

Osnovni nosilec informacijske table je obdelan, v prerezu kvadraten, lesen steber. Steber se montira na kovinski čeveljc, na vrhu je zaključen oz. prirezan pod kotom 45°. Med (praviloma) dvema stebroma se fiksira podloga oz. nosilni del predstavitve. Nanjo se nalepi oz. natiska vsebina.

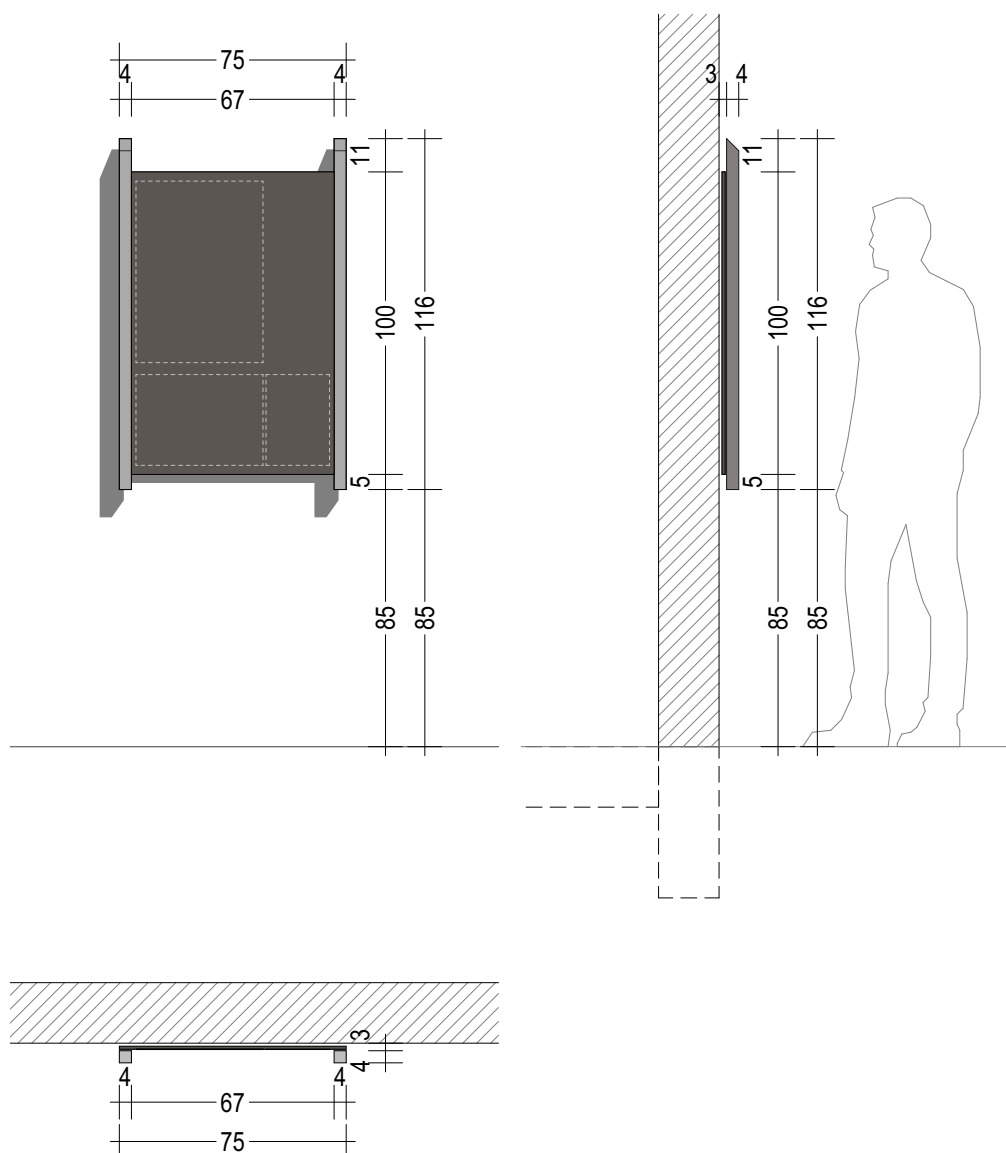
Dimenzije predstavitvenih oz. informacijskih tabel naj bodo v uveljavljenih razmerjih oz. uveljavljenih sistemih (DIN A, DIN B).

Kadar je zahtevana manjša tabla, se lahko fiksira tudi zgolj na en nosilni lesen steber.

0.8 stenska informacijska tabla

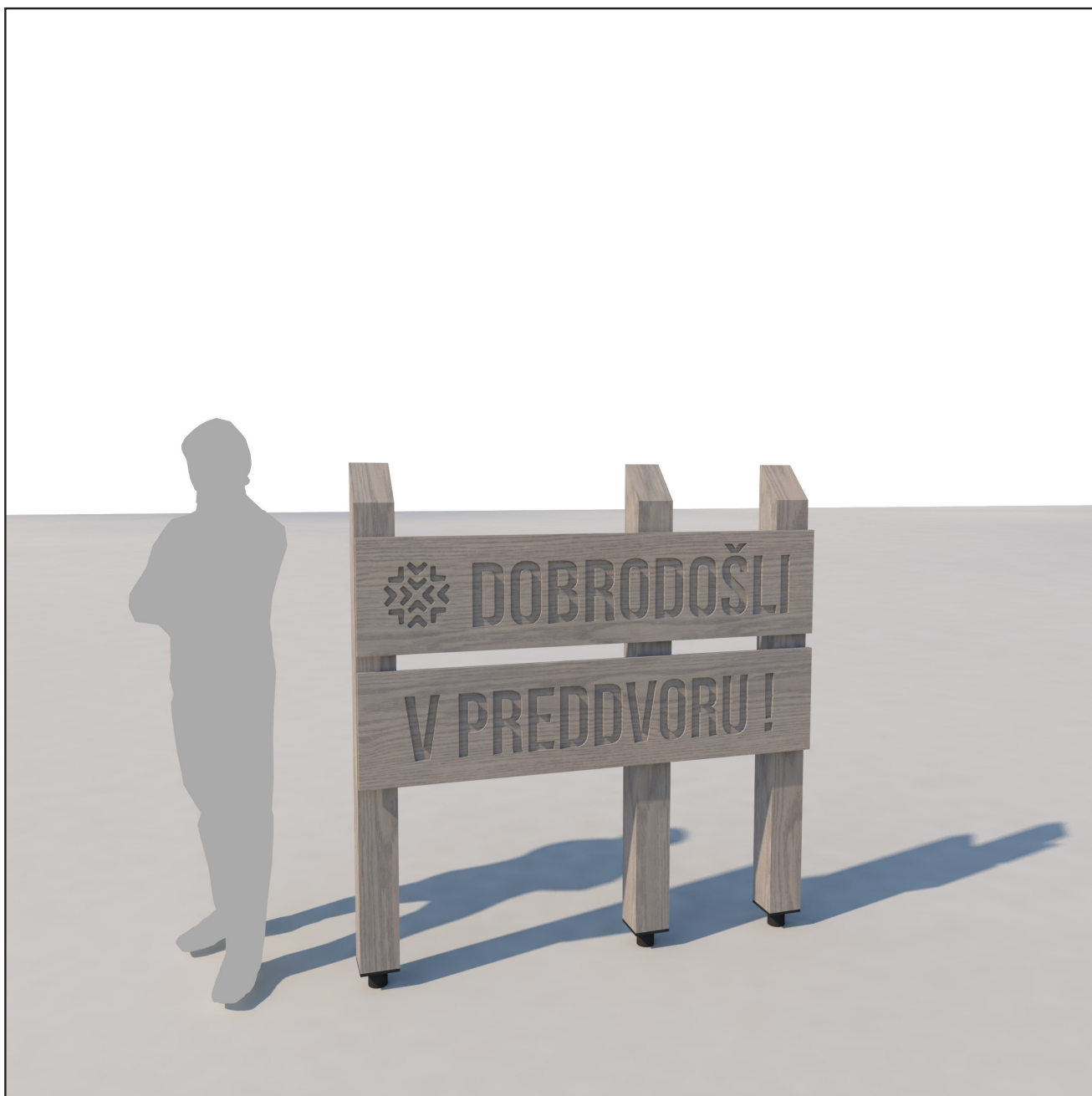
0.8 stenska informacijska tabla

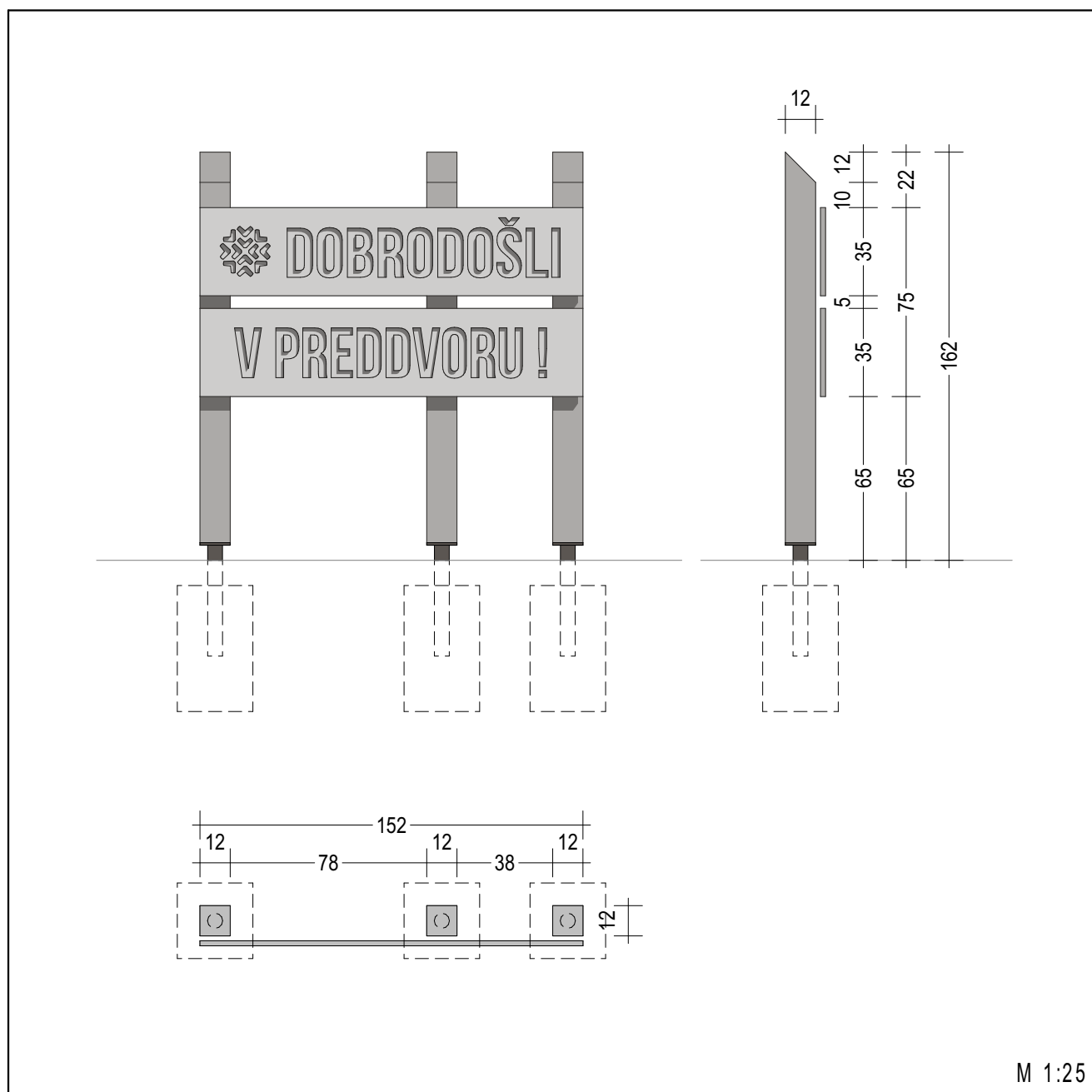
M 1:25

Stenska informacijska tabla nima samostojne nosilne konstrukcije in se fiksira na nosilno steno. Večinoma se uporablja kot oglasna tabla.

Hrbet table na levi in desni strani definirata dve leseni letvi, ki sta po obdelavi in podobi analogni z ostalo družino urbane opreme.

0.9 tabla dobrodošlice

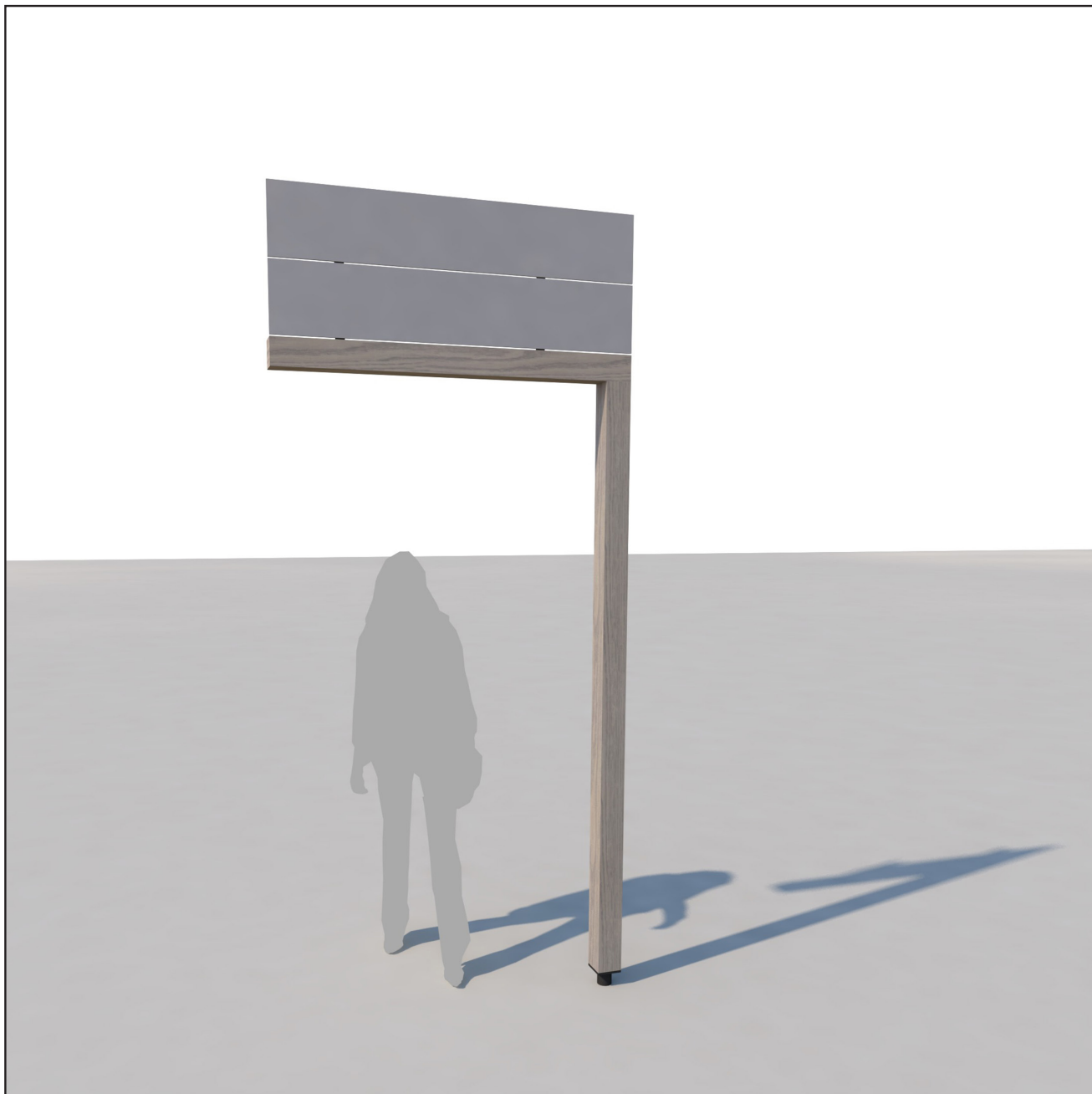

M 1:25

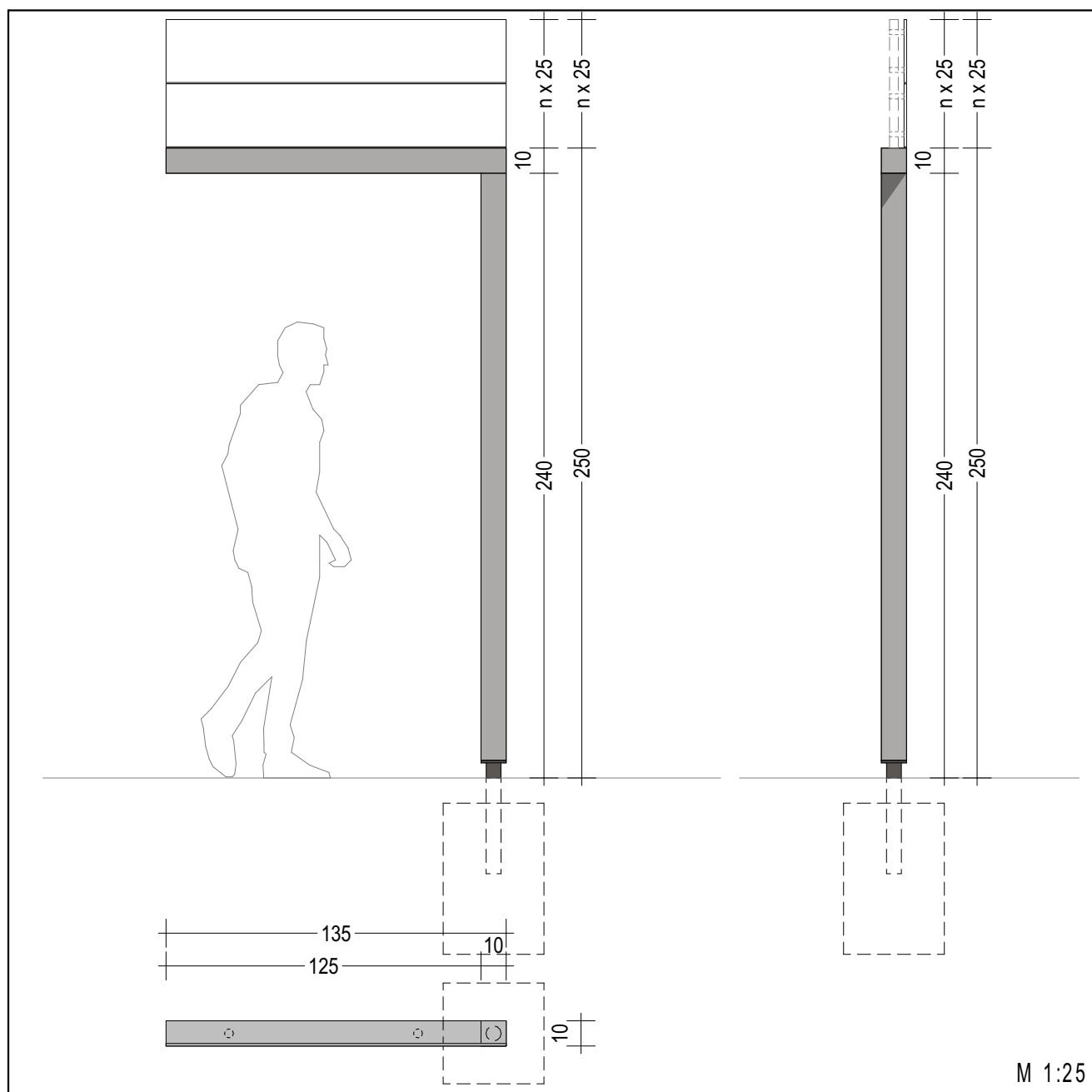
Tabla dobrodošlice je »neformalna« tabla na vstopu v kraj. Ne gre označitev kraja v smislu cestno prometnih predpisov ampak za nadaljevanje tradicije »pozdravljanja« obiskovalcev ob vstopu v kraj.

Table se lahko smiselno kombinira s krajinsko ureditvijo neposredne okolice, ki pa mora biti smiselna in trajno zasnovana.

0.10 stebriček cestnega označevalnega sistema

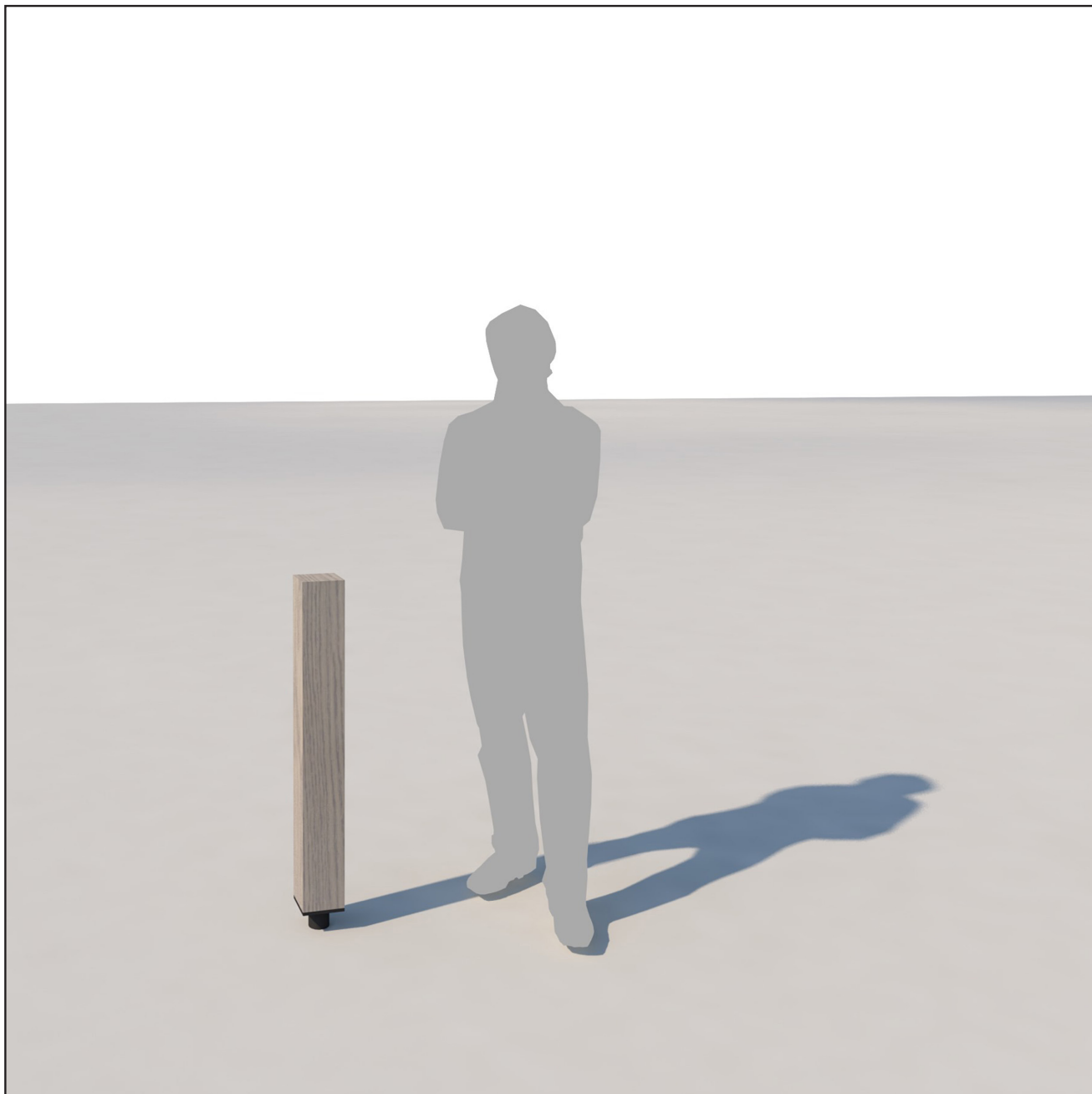

0.10 stebriček cestnega označevalnega sistema

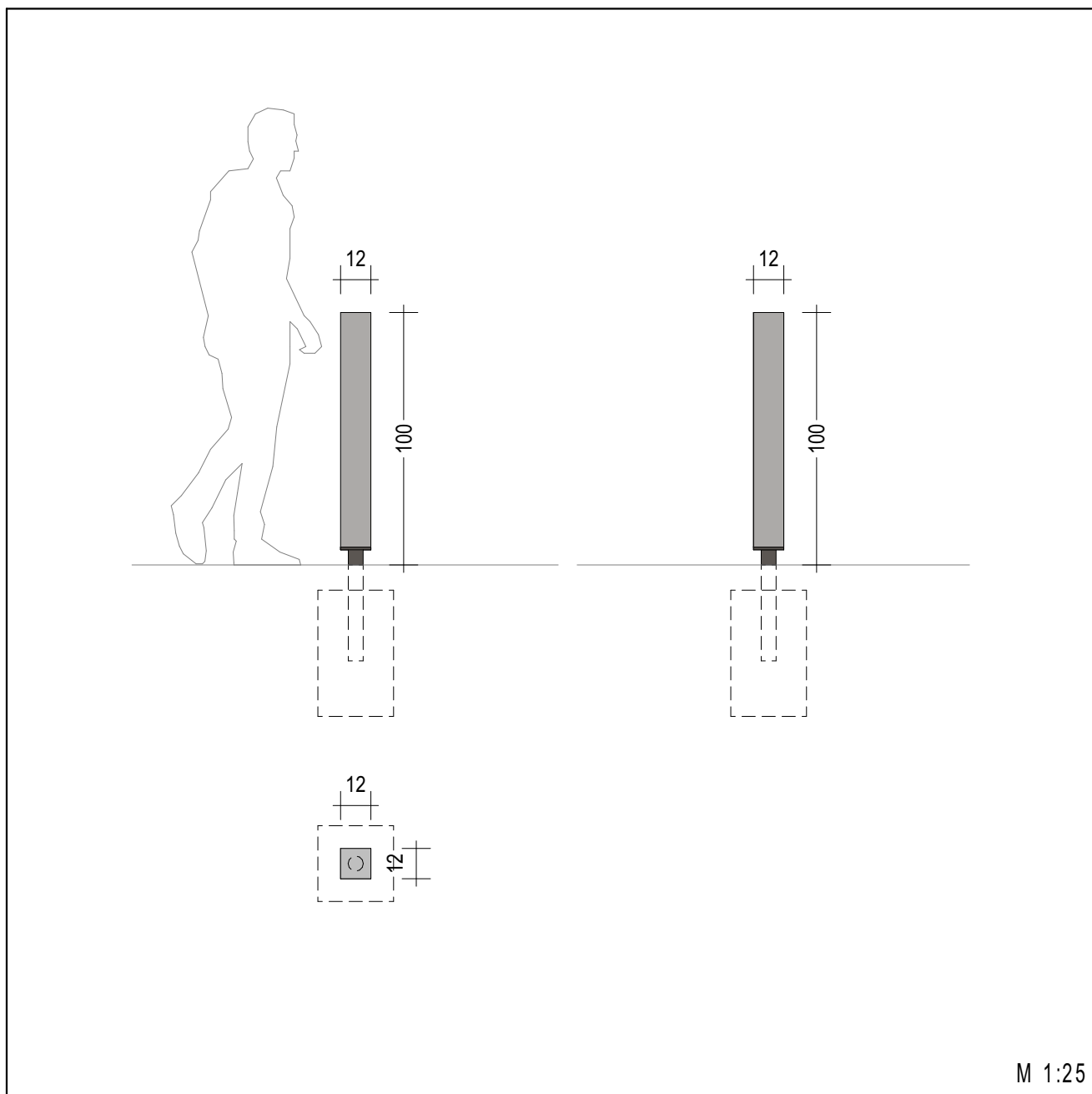

Stebriček cestnega označevalnega sistema sledi dimenzijam in sistemu državnega modularnega sistema označevanja.

Nosilni del oz. steber je lesen, ki pa se ga ojača s kovinskimi elementi, da se doseže ustrezno stabilnost oz. trdnost.

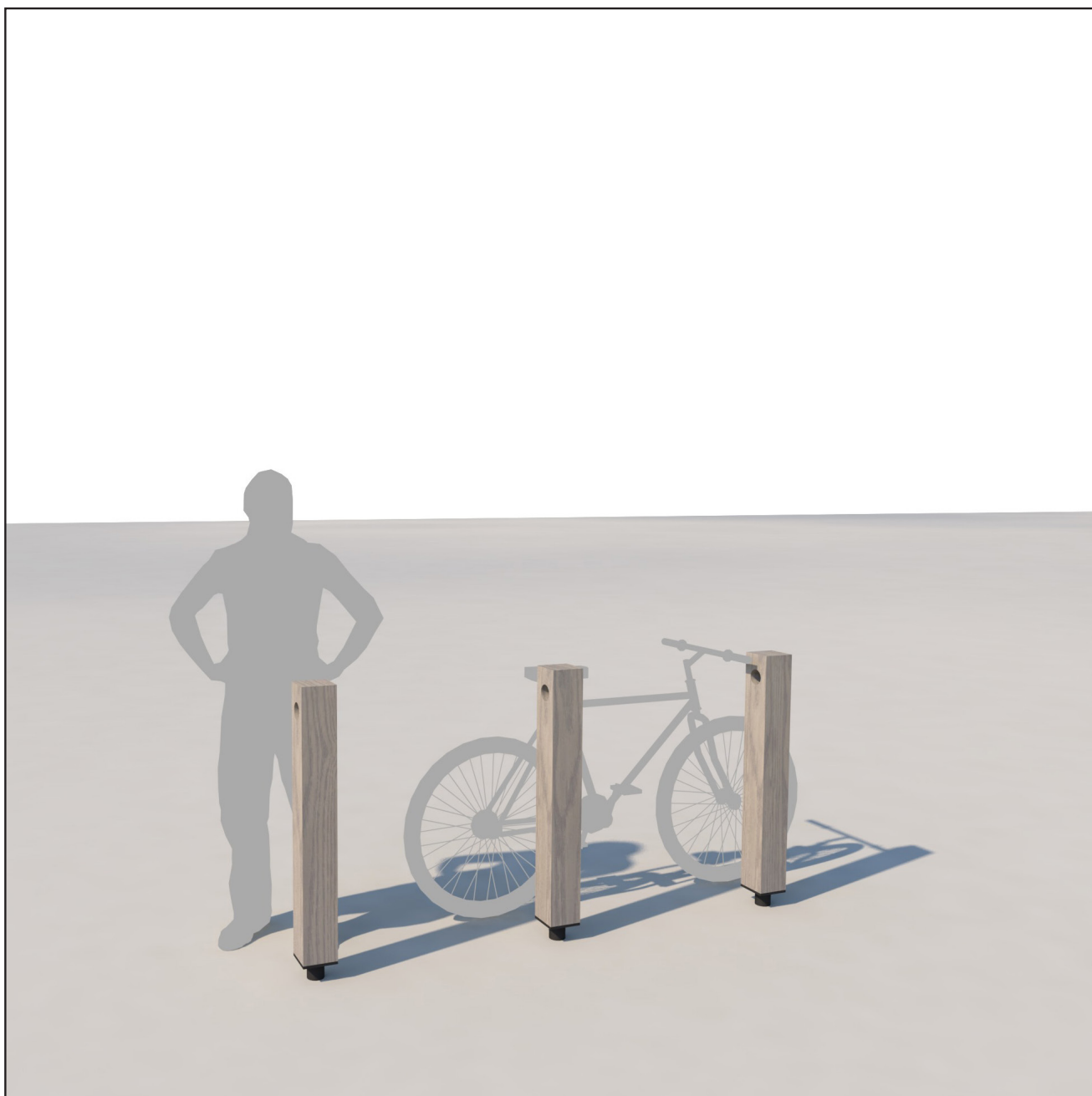
0.11 visok stebriček

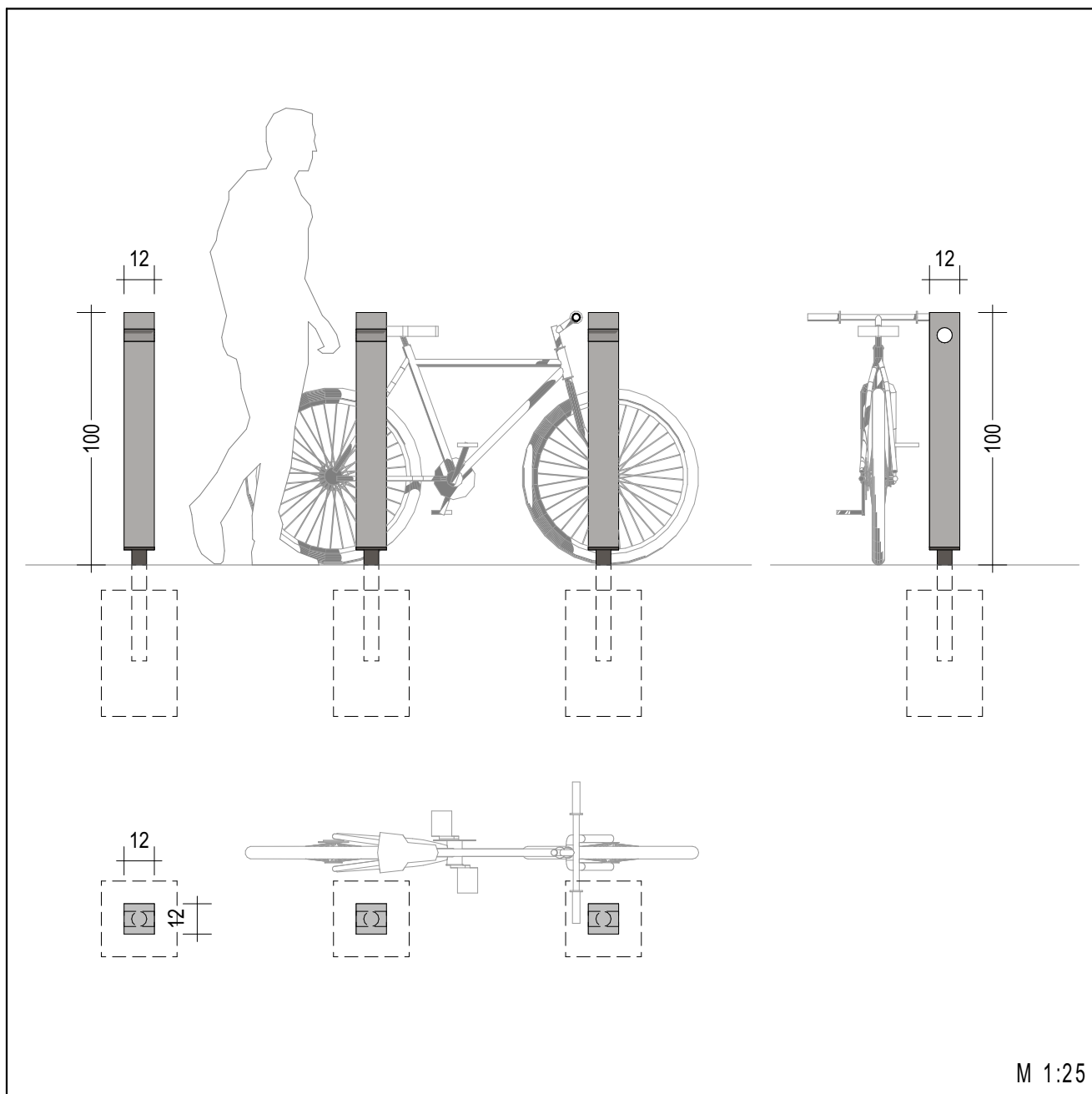
Stebriček oz. količek za omejevanje dostopa za motorna vozila je lesen, v prerezu kvadraten. Vedno je montiran na kovinskem čveljcu. Vrhnji del je raven, mora biti gladek, robovi mikro posneti.

Količek ima lahko v zgornjem delu luknjo, ki omogoča, da se skozi spelje vrv, veriga ali podoben element, kadar je to potrebno.

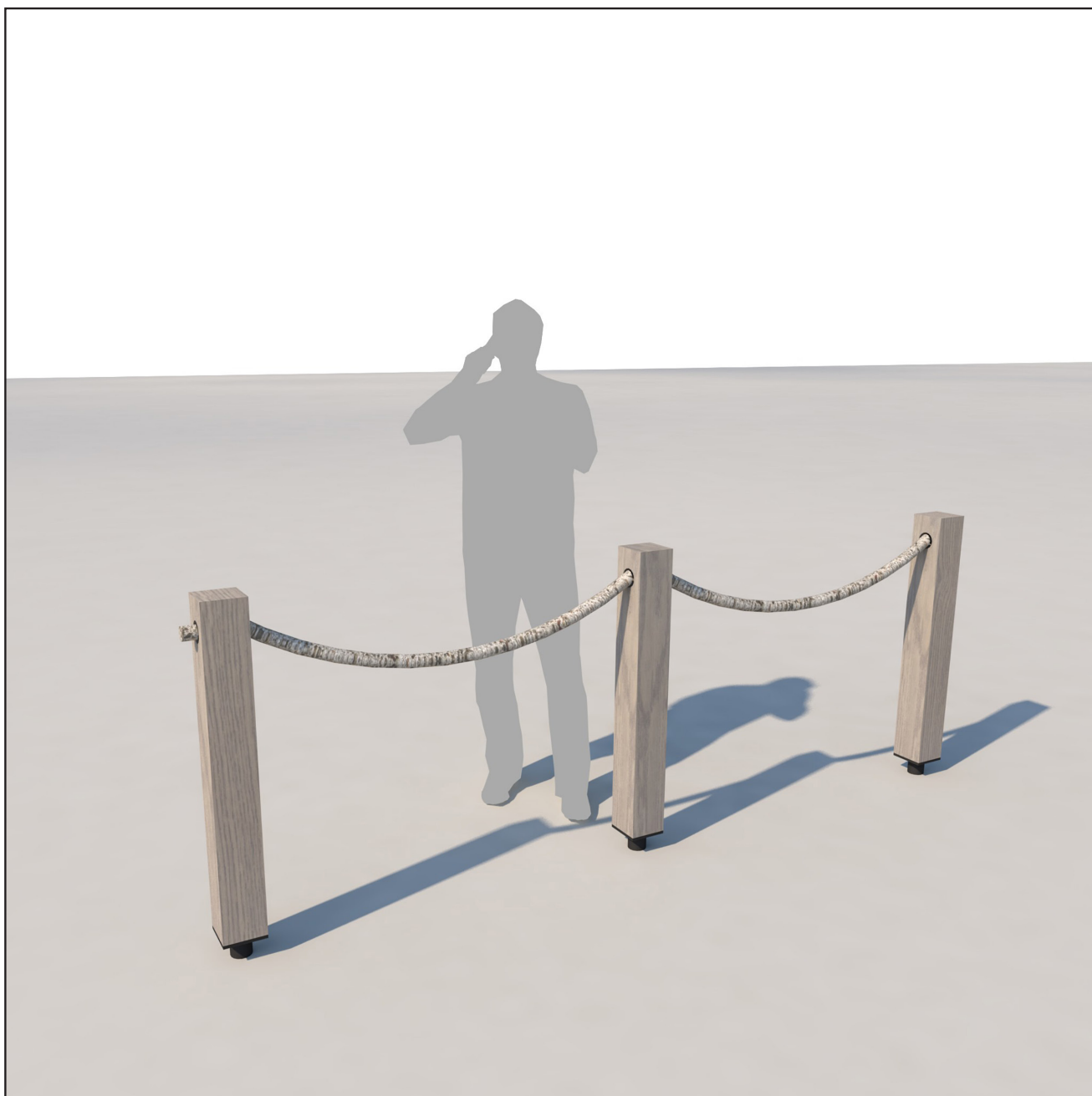
0.12 stebriček / stojalo za kolo

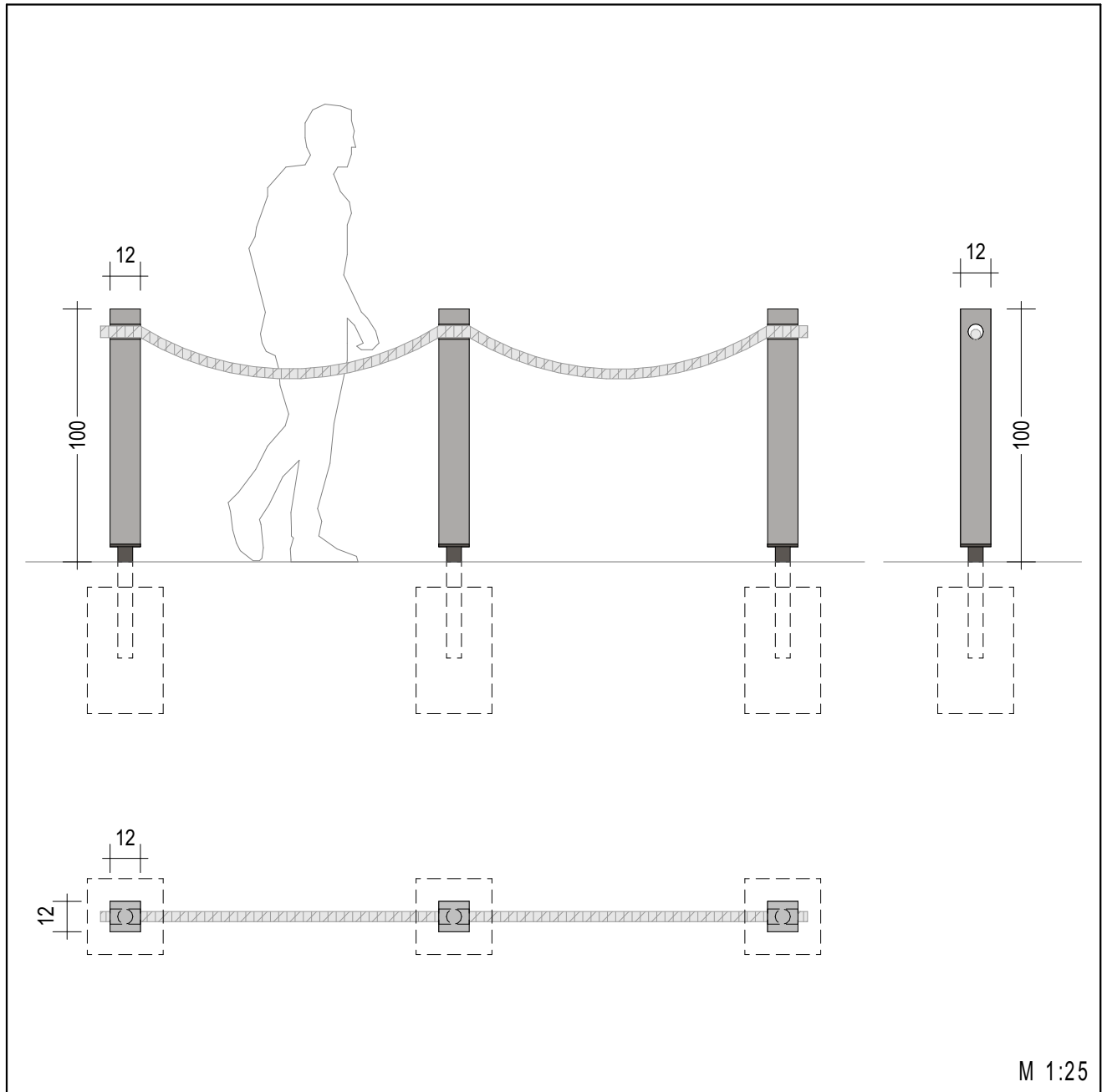
0.12 stebriček / stojalo za kolo

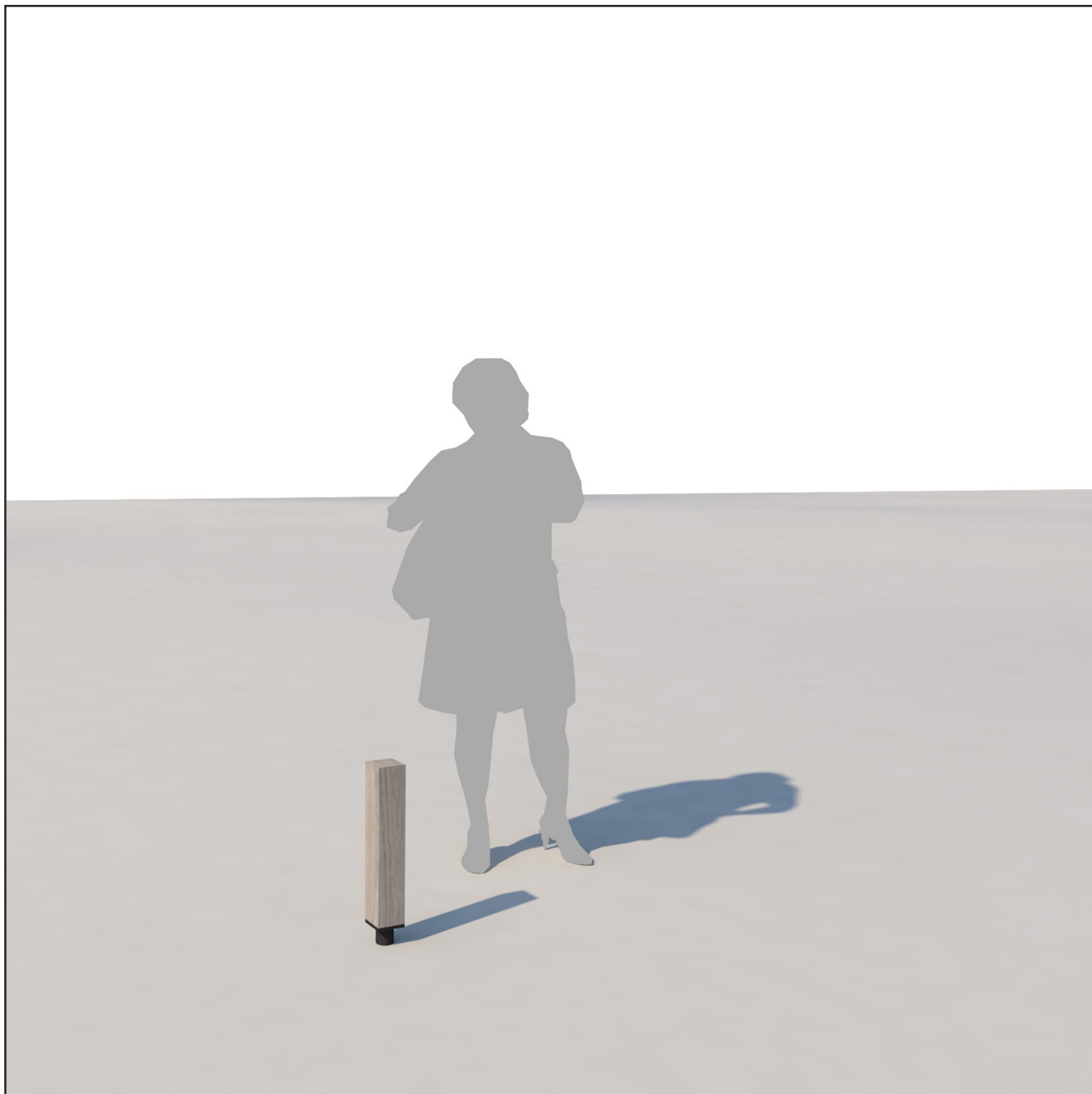
Kadar ni na voljo veliko prostora, se kot stojalo za kolesa lahko uporabi lesen »stebriček«, ki mora imeti obvezno izvrtino, ki omogoča priklepanje koles.

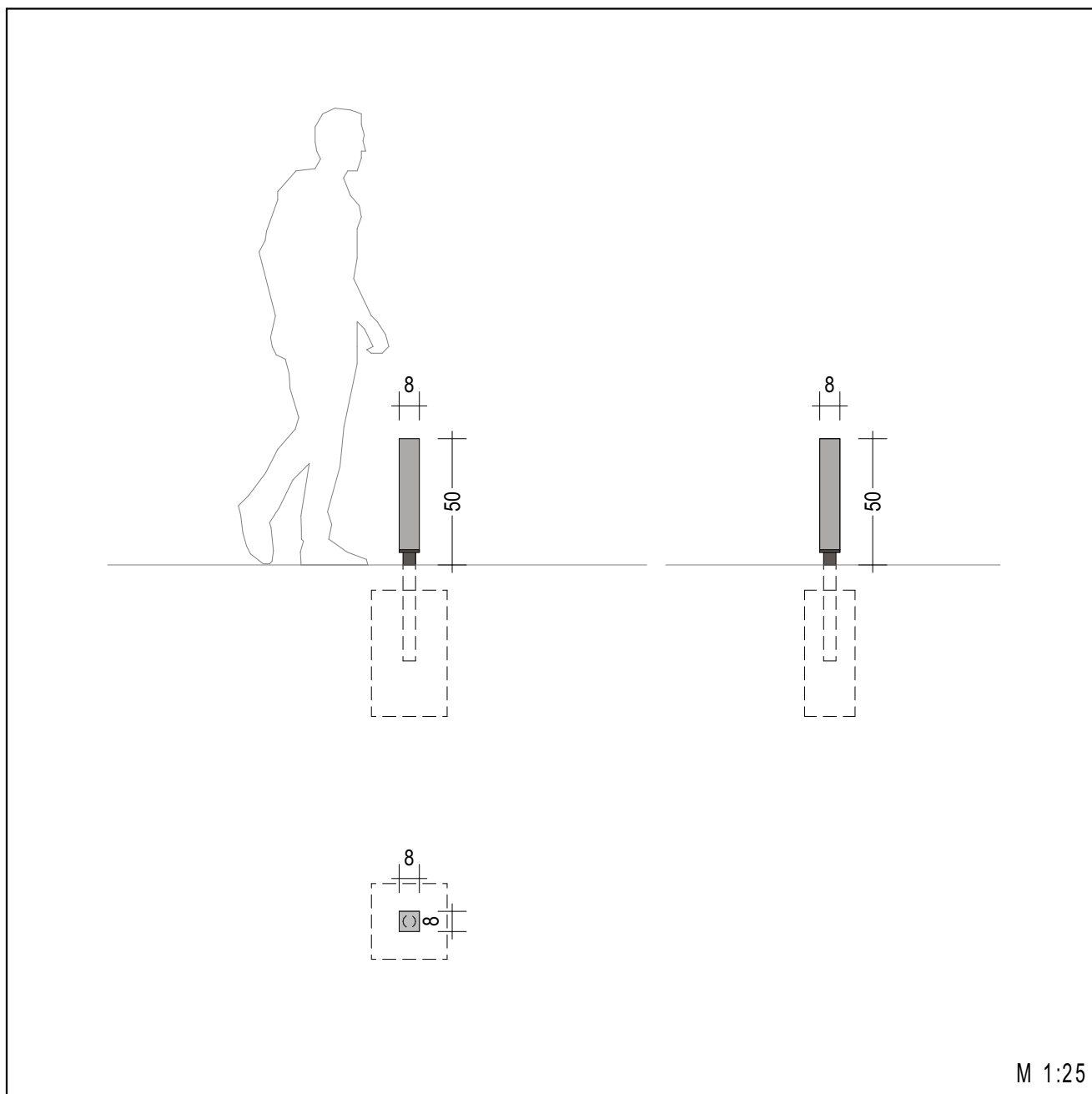
0.13 stebriček / ograja

Stebriček - ograja je sestav lesenih količkov z luknjo, skozi katero se spelje vrv. To je element simbolnega zamejevanja posameznih območij, stalnega ali občasnega.

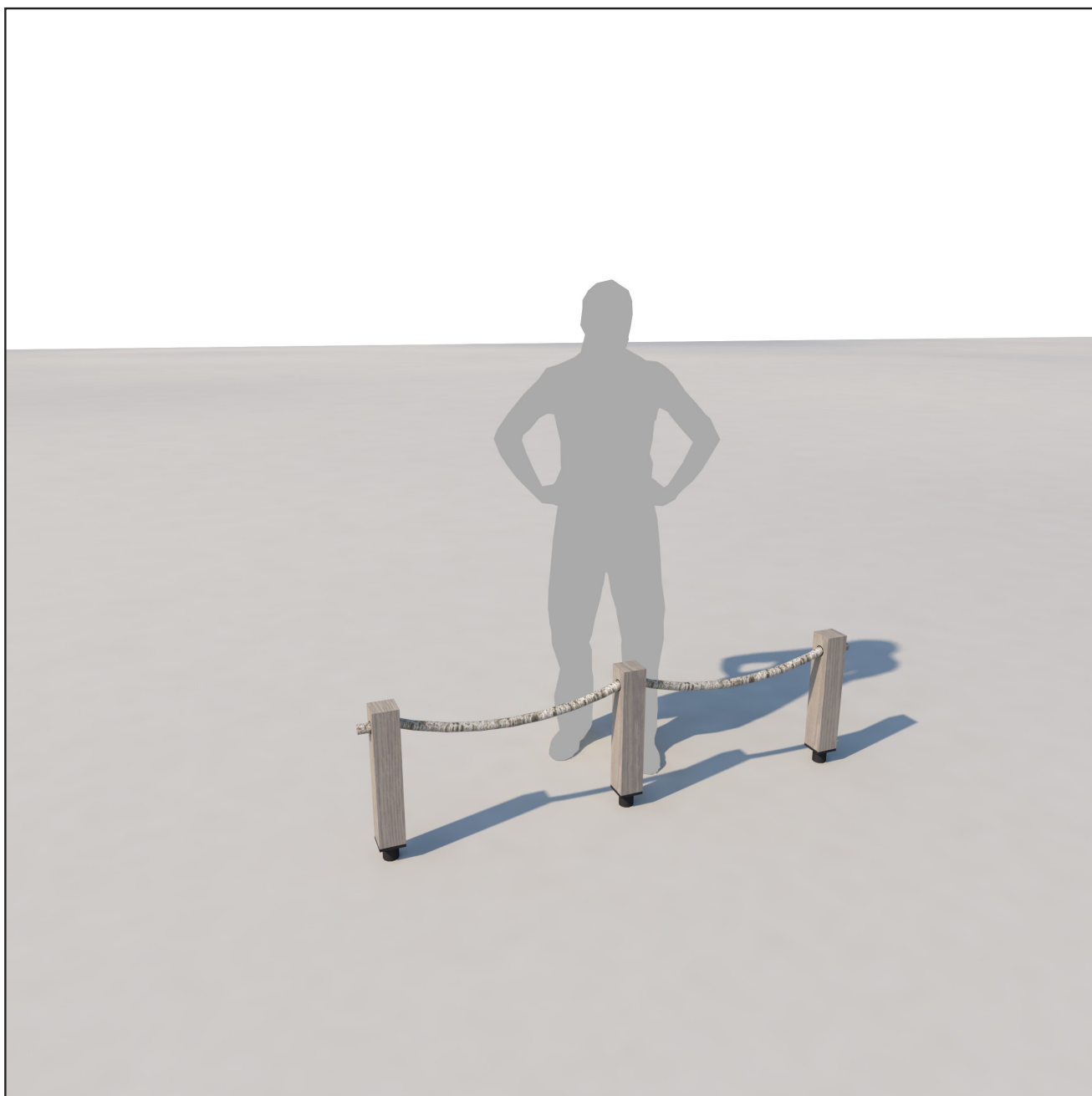

0.14 nizek stebriček

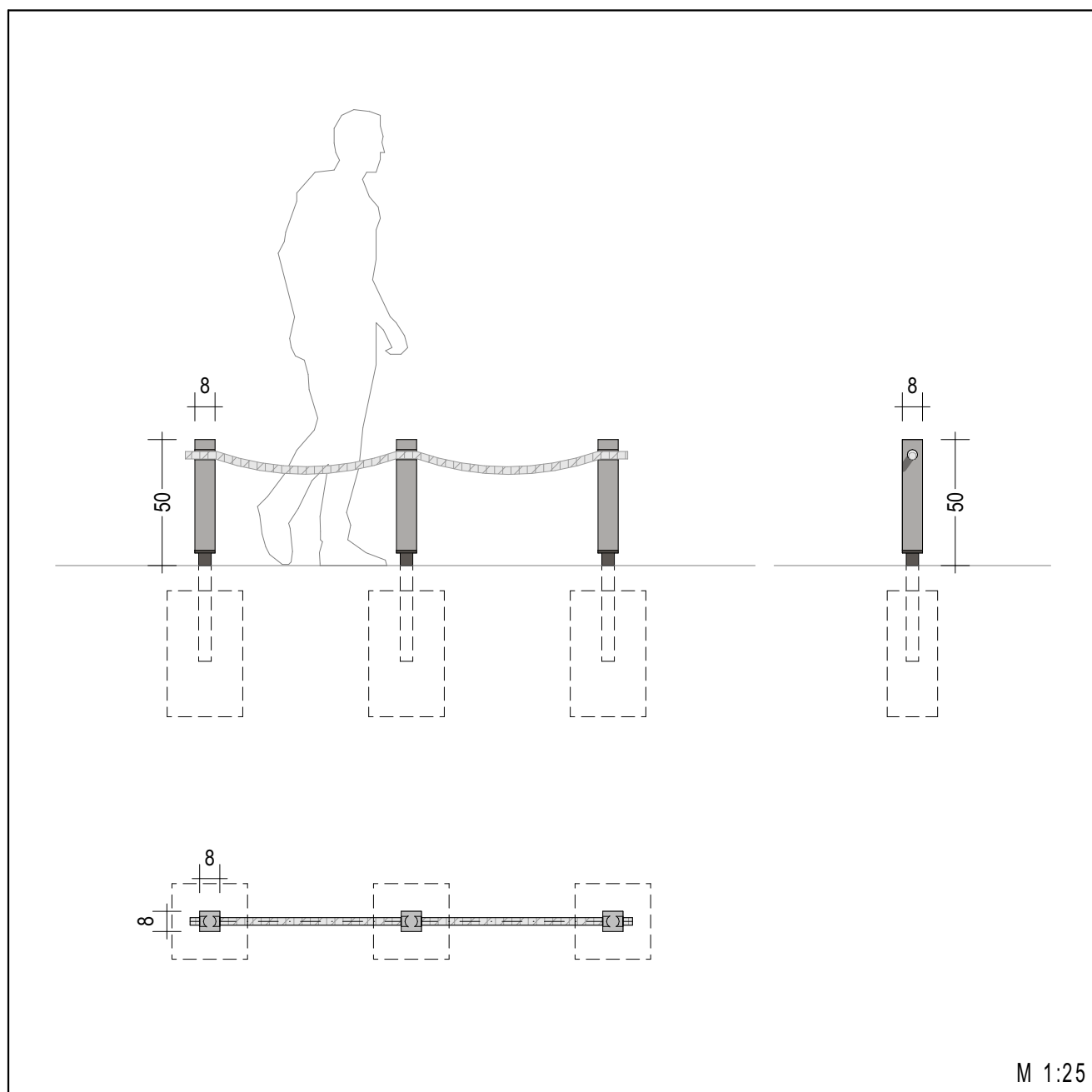

Nizek stebriček je predvsem element omejevanja motornega prometa.

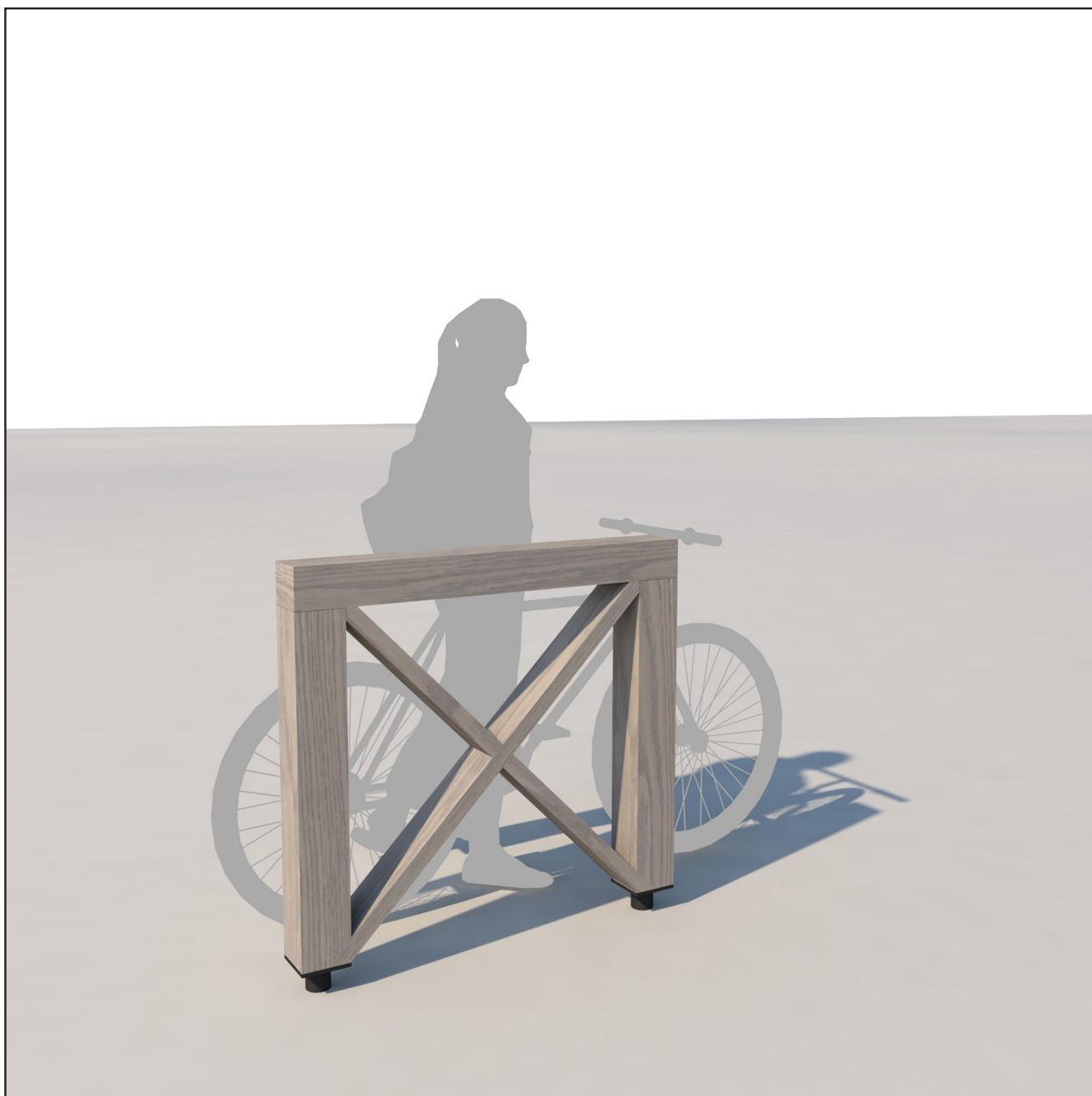
Je lesen, v kovinskem čveljcu. Le-ta je lahko tudi vzmetne izvedbe, s čimer se zmanjšajo posledice v primeru manjših trkov osebnih vozil: tako na samem stebričku, ki se ne poškoduje, kot na vozilu.

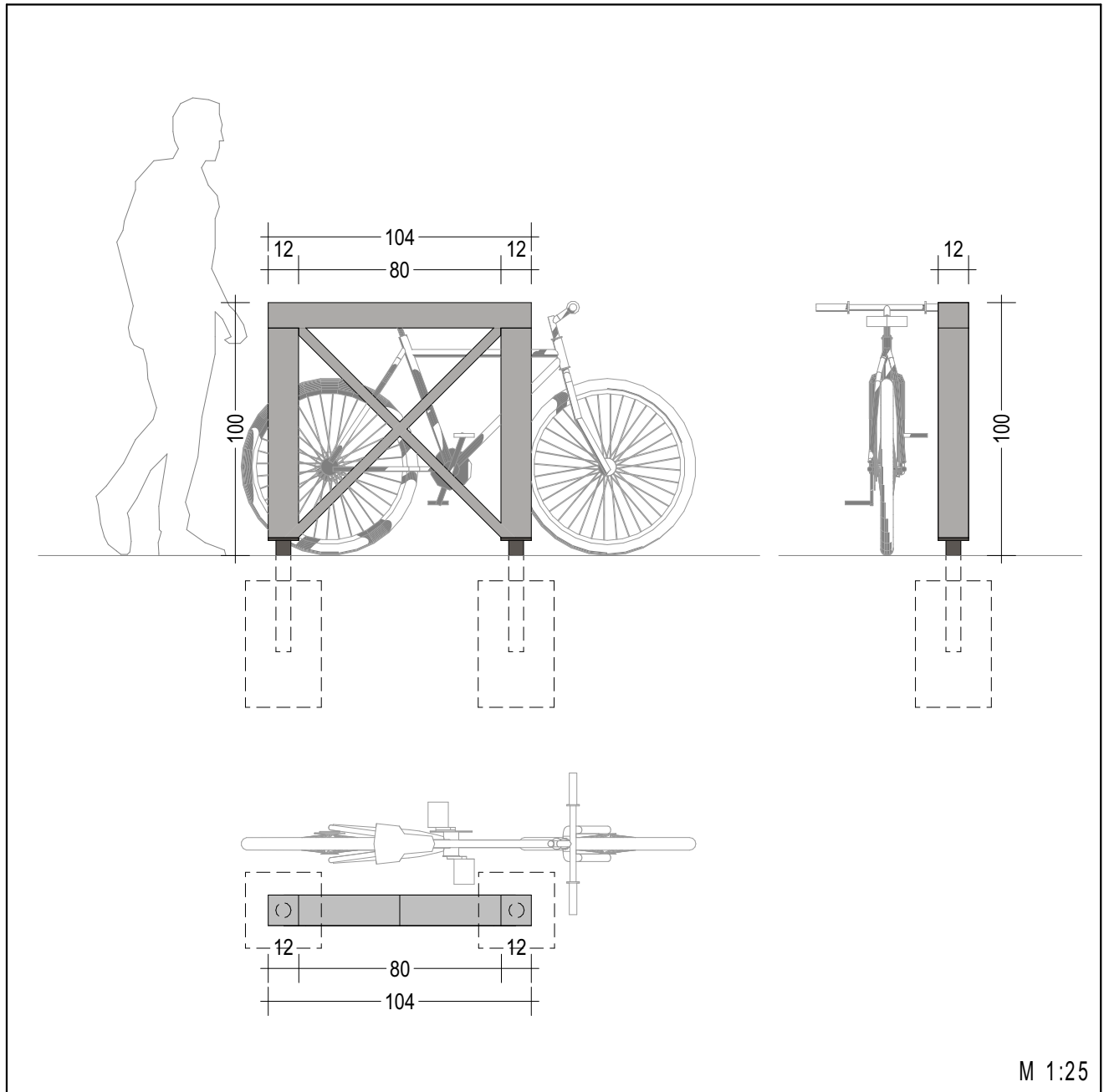
0.15 nizek stebriček / ograja

Skozi nizek stebriček z luknjo se lahko spelje vrv, ki omejuje določen prostor.

0.16 stojalo za kolo

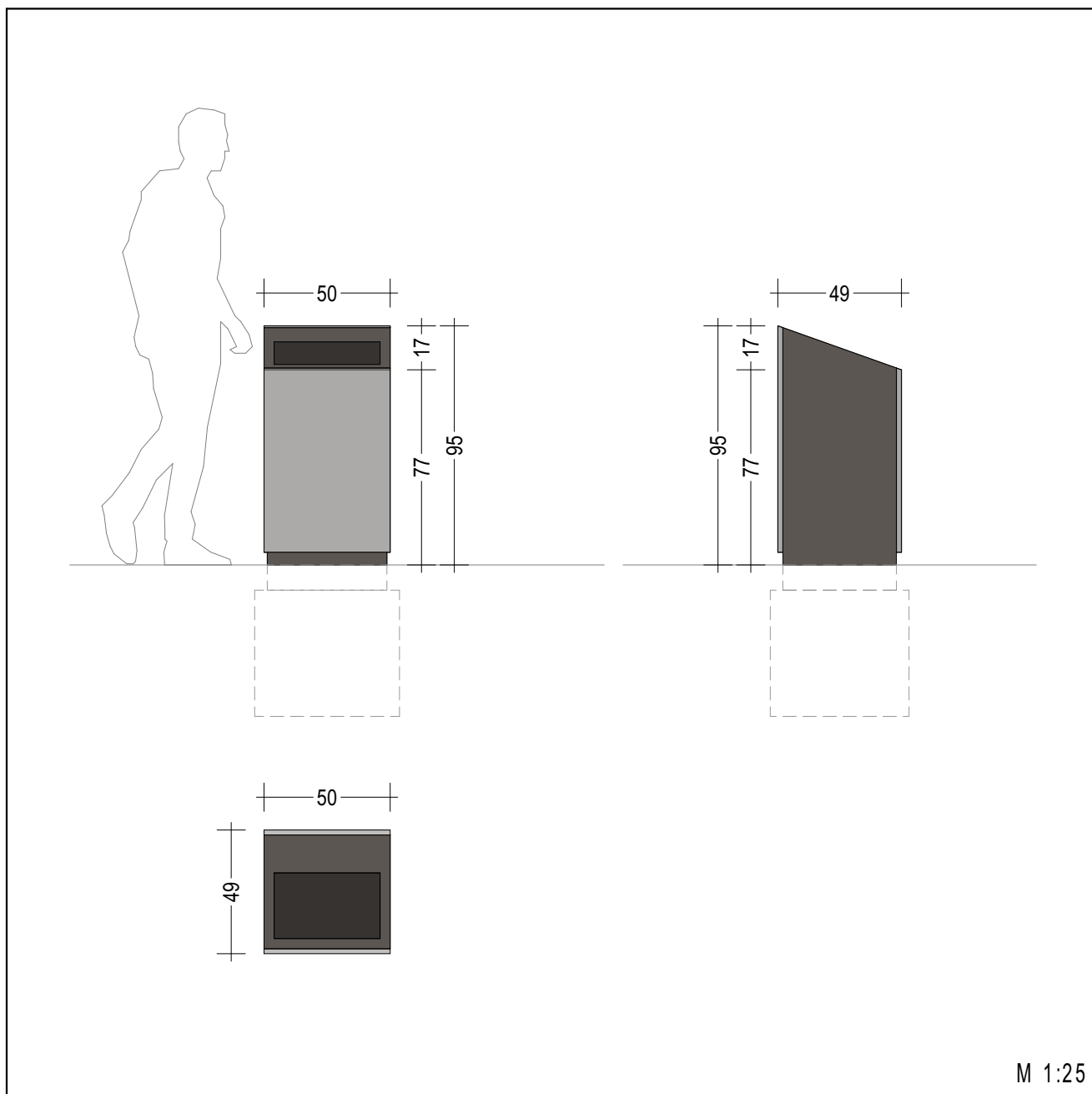

Za stojala za kolesa se nadgradi obstoječe elemente, to je lesen okvir z diagonalo v sredini - prepletom. Gre za enostaven, učinkovit in hkrati identiteten element, ki omogoča varno naslanjanje vseh vrst koles (in drugih podobnih prevoznih sredstev), hkrati pa omogoča tudi priklepanje na sam element na različnih mestih, kakor je za konkreten tip kolesa najprimerneje.

0.17 koš za odpadke brez pokrova

0.17 koš za odpadke brez pokrova

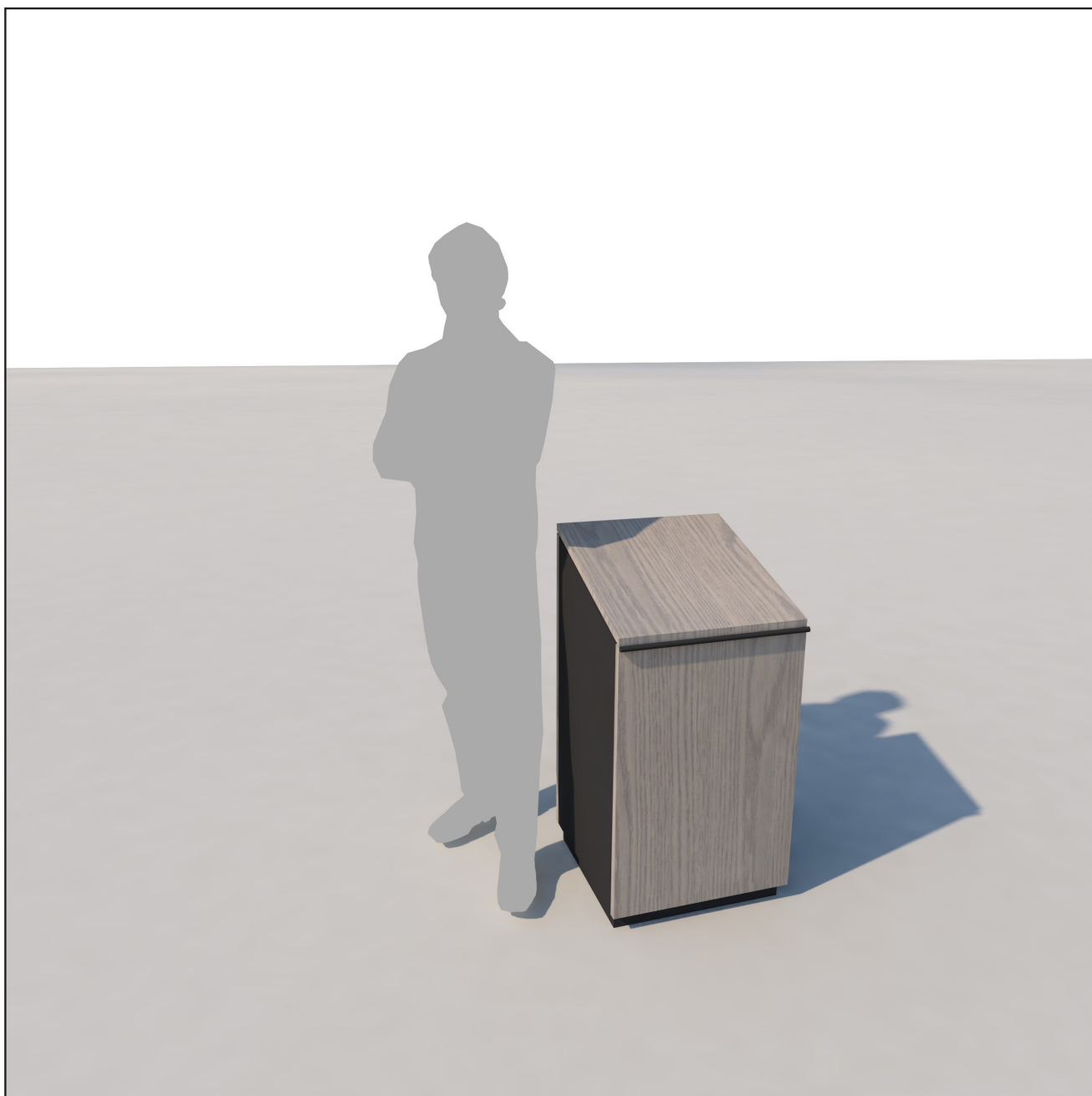

Koš za odpadke je enostavno oblikovan, kovinska konstrukcija z ustreznim mehanizmom za vpenjanje vrečk za odpadke je obdana z masivno leseno oblogo.

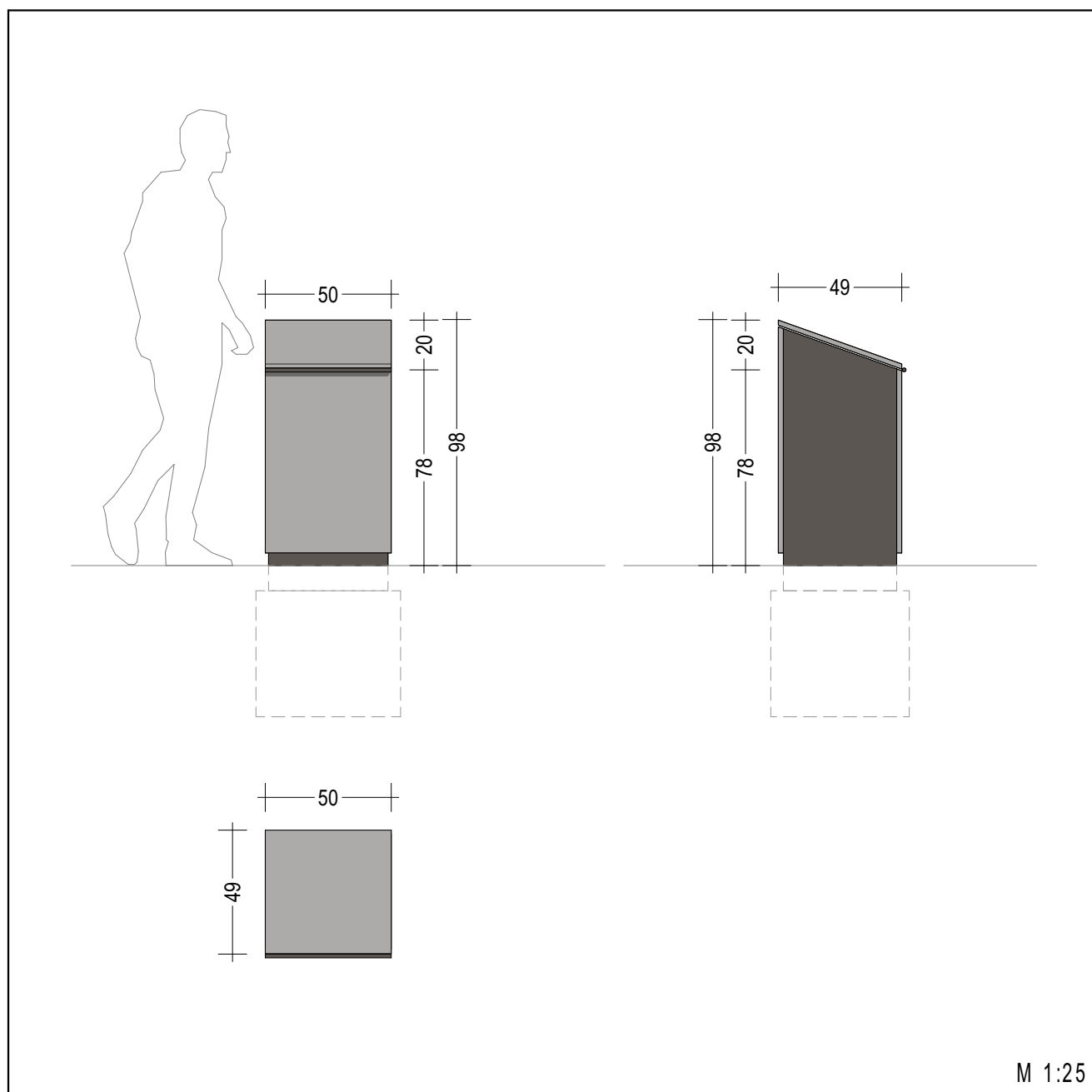
Koši nastopajo v sistemu, lahko so »enojni« ali pa imajo tri prekate za zbiranje ločenih frakcij. Lahko imajo lesen pokrov ali pa so brez njega.

Grafično oblikovanje oz. označevanje za zbiranje ločenih frakcij mora biti minimalistično.

0.18 koš za odpadke s pokrovom

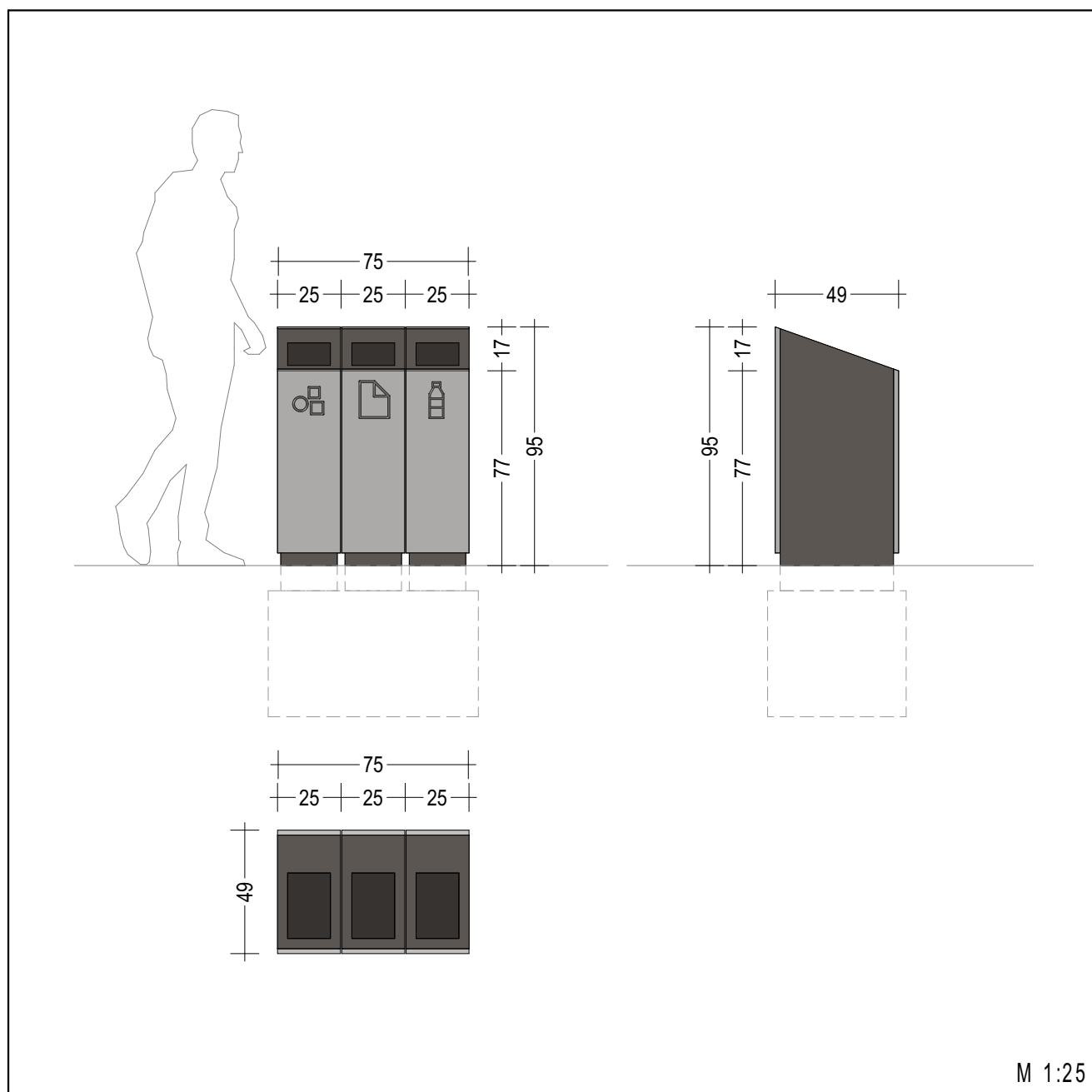
0.18 koš za odpadke s pokrovom

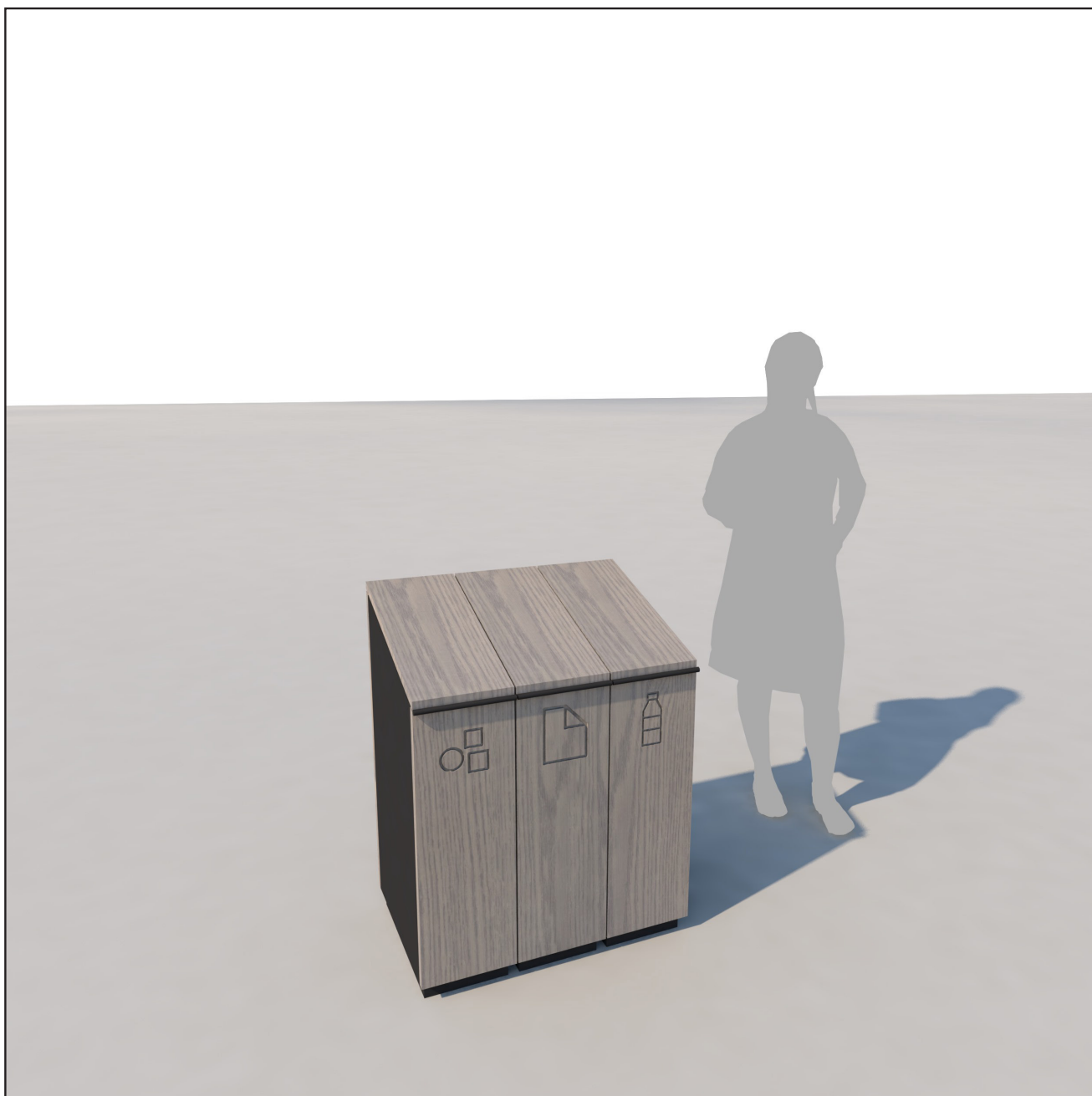
0.19 koš za ločevanje odpadkov brez pokrova

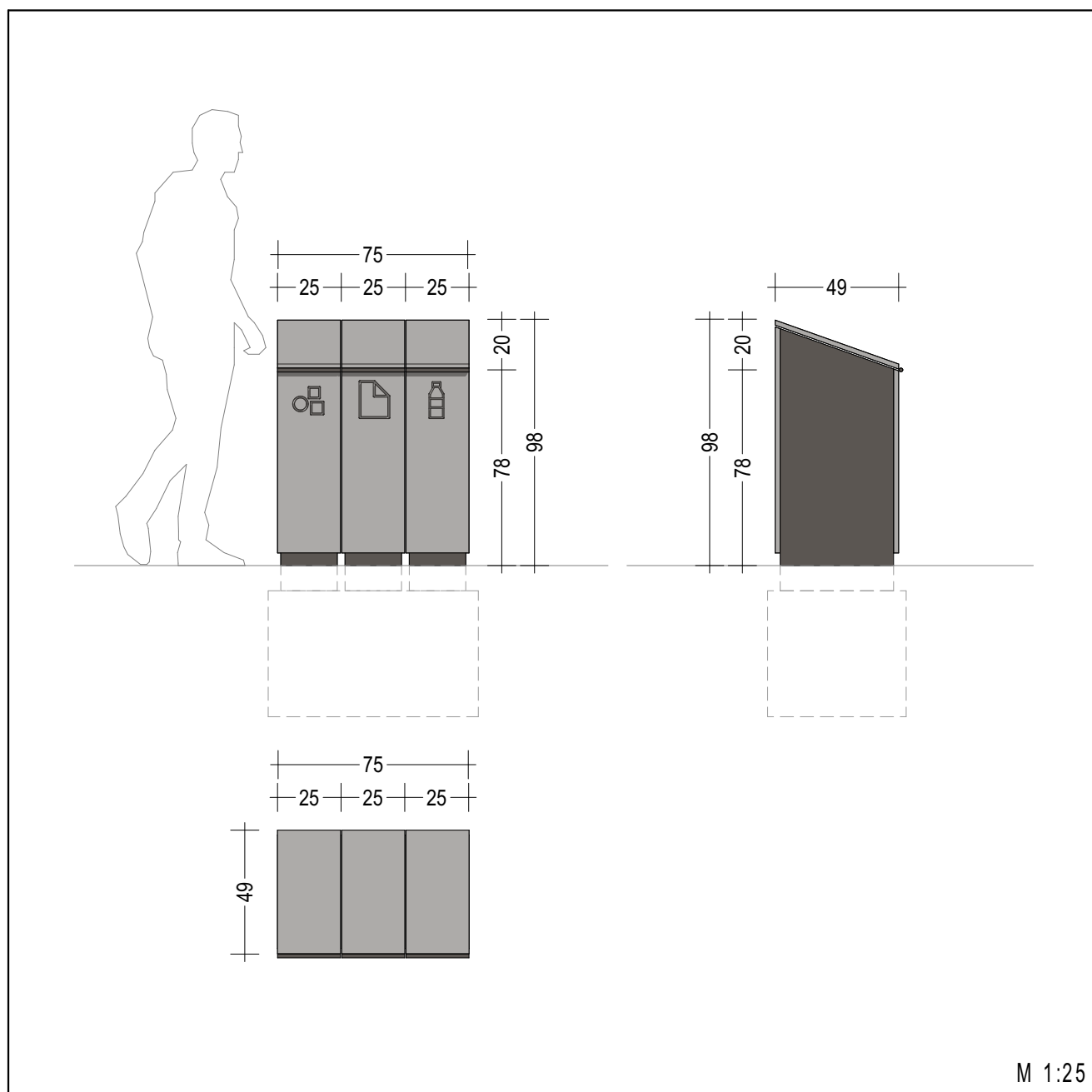
0.19 koš za ločevanje odpadkov brez pokrova

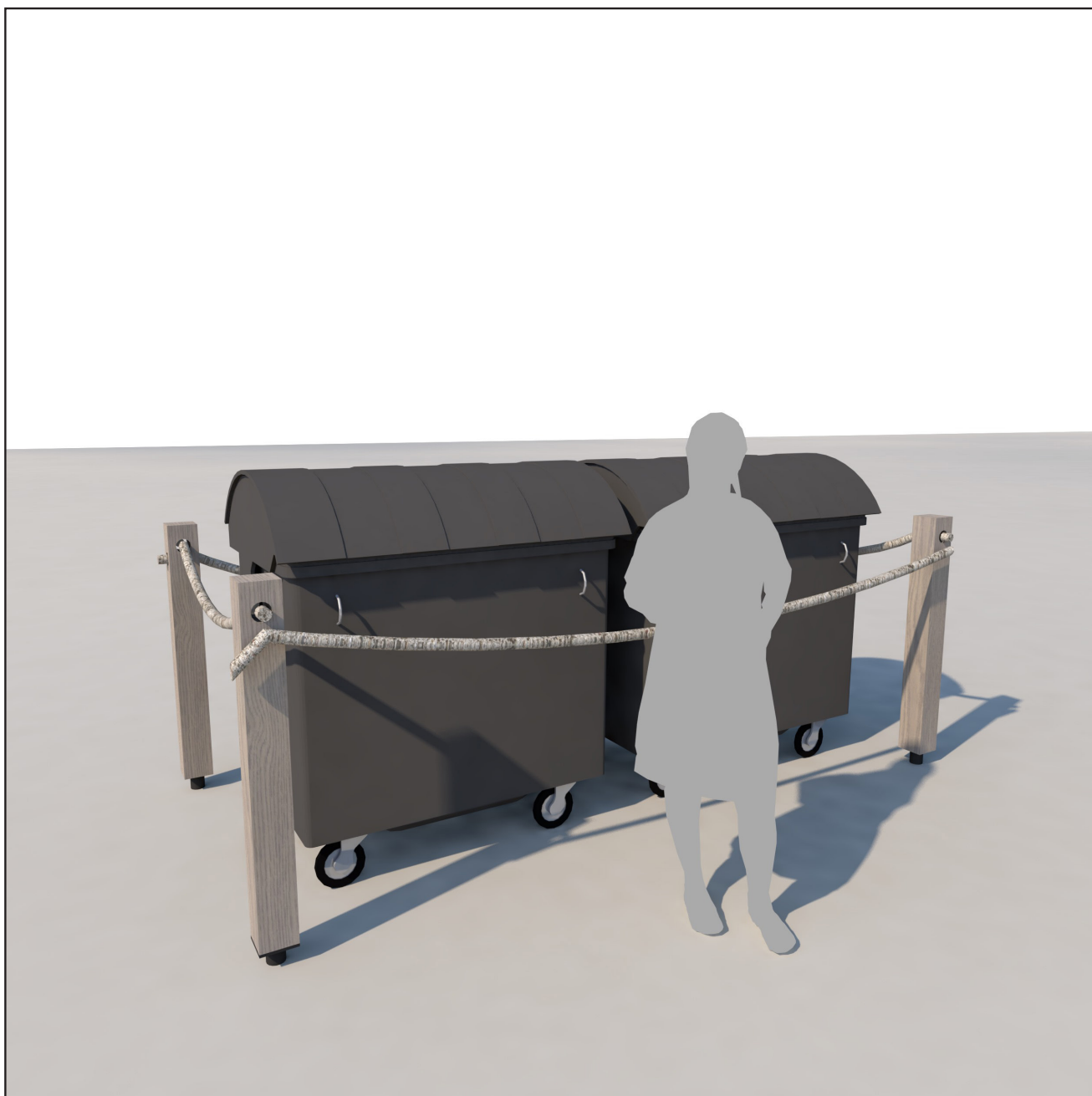

0.20 koš za ločevanje odpadkov s pokrovom

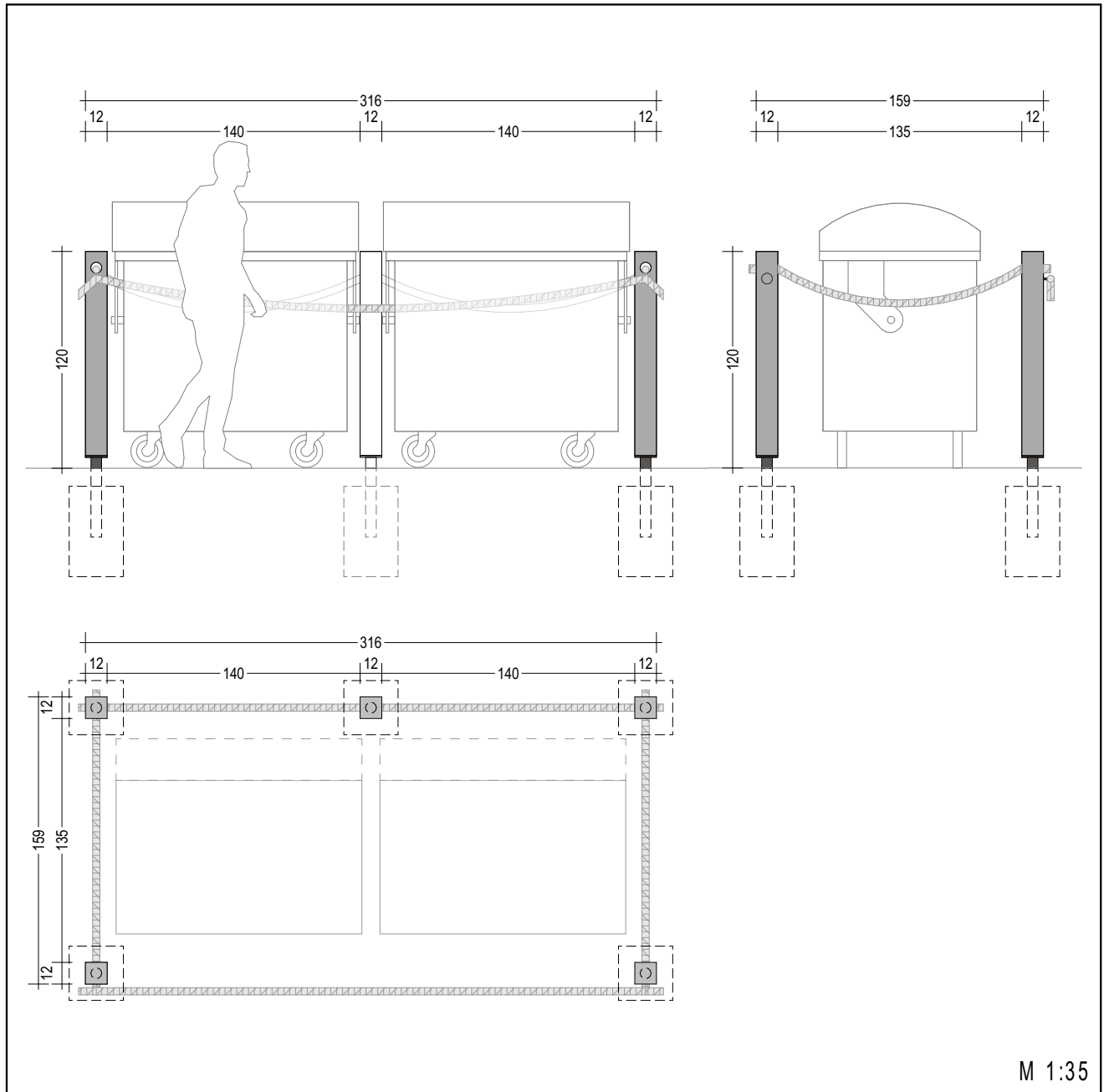

0.20 koš za ločevanje odpadkov s pokrovom

0.21 otok za zabojnike

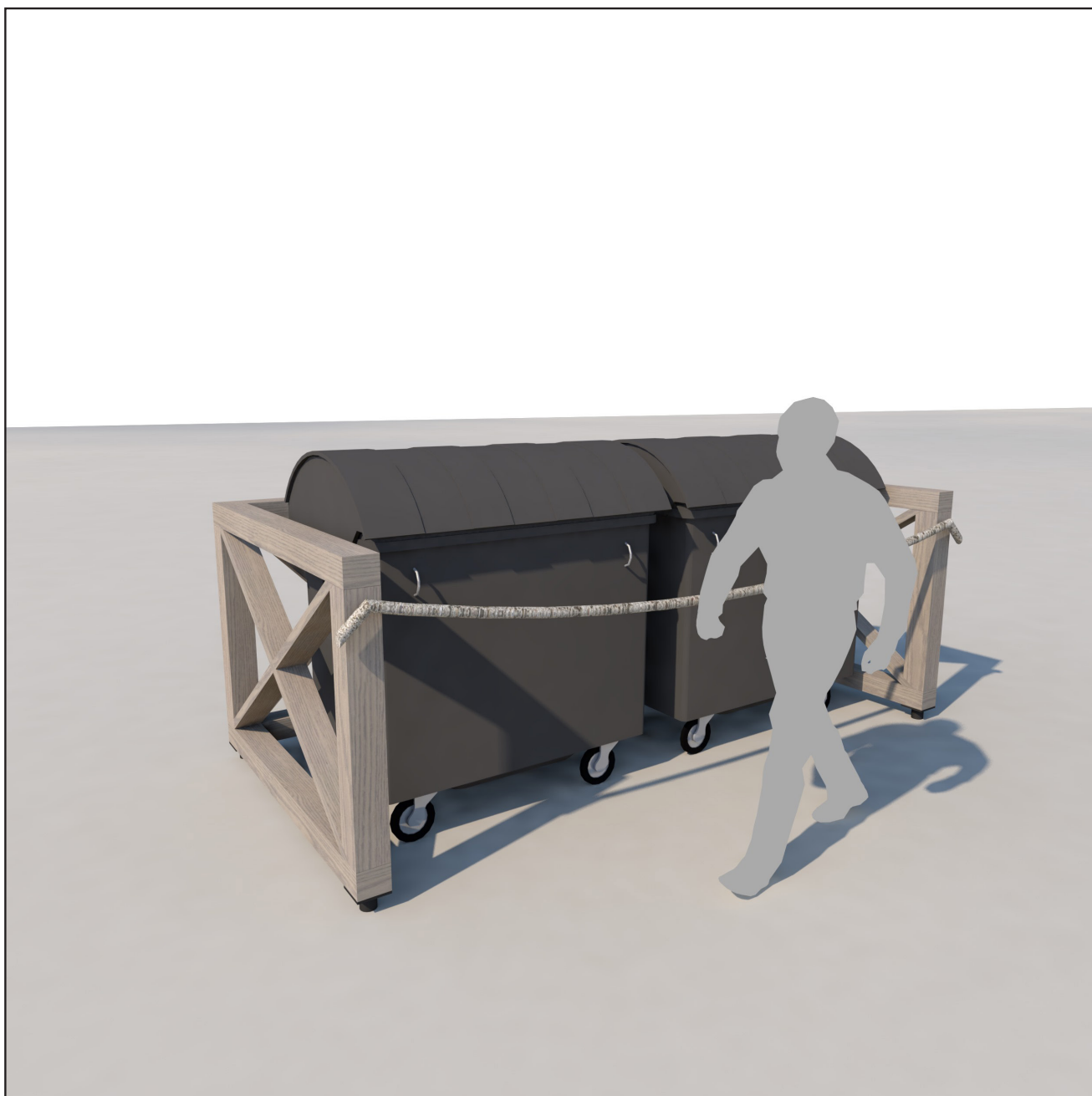

M 1:35

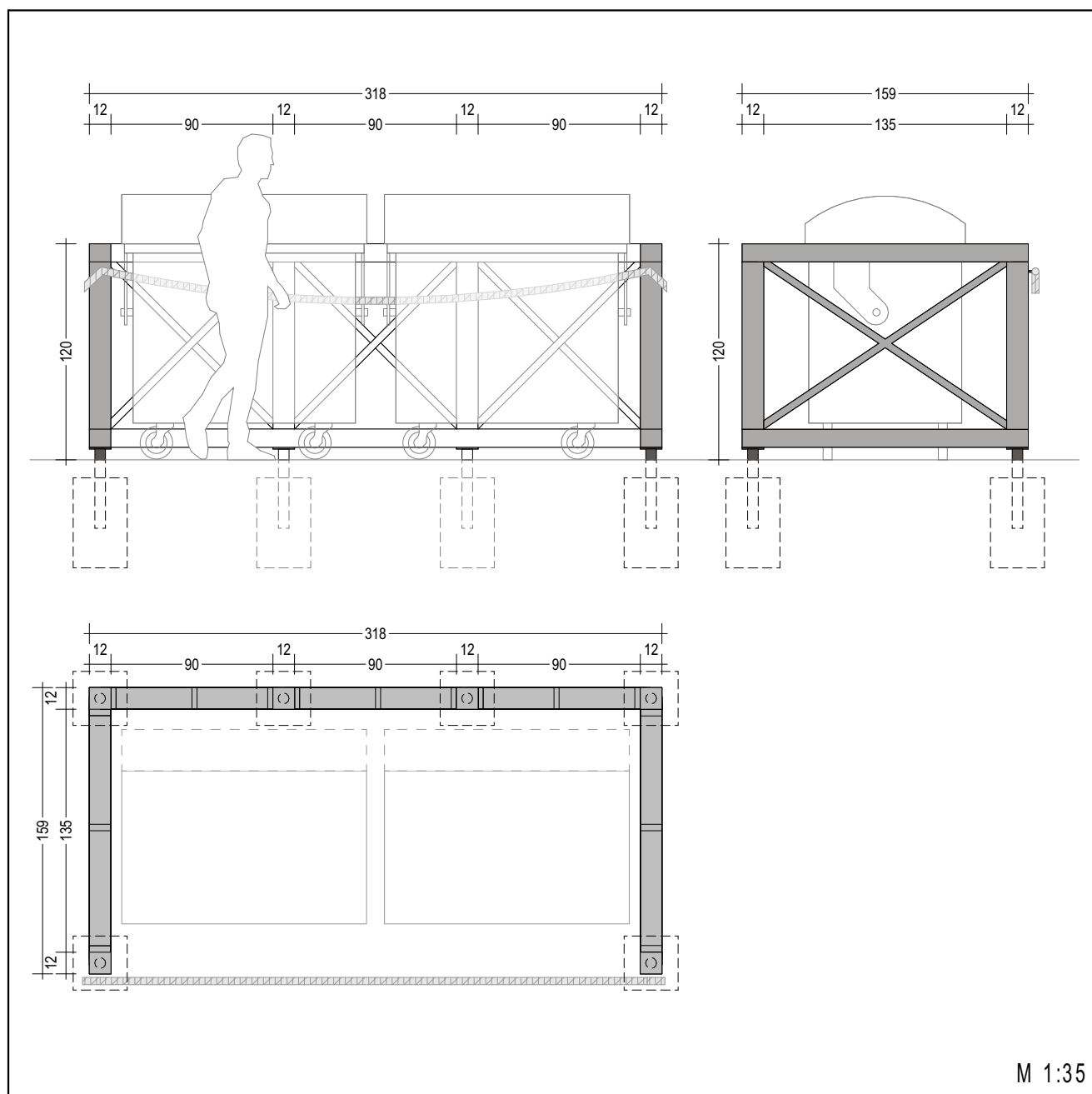
Za zavarovanje in zlasti označitev t.i. ekoloških otokov oz. območja, kjer so locirani večji zabojniki za odpadke ali ločeno zbiranje posameznih frakcij, se postavijo leseni količki na vogale. Med njimi se lahko izvede lesen preplet ali pa zgolj obesi vrvena prepreka. V vsakem primeru je vrvena prepreka na nastopni strani, tako da jo lahko delavci komunale enostavno odpnejo ter izpraznijo zabojnike.

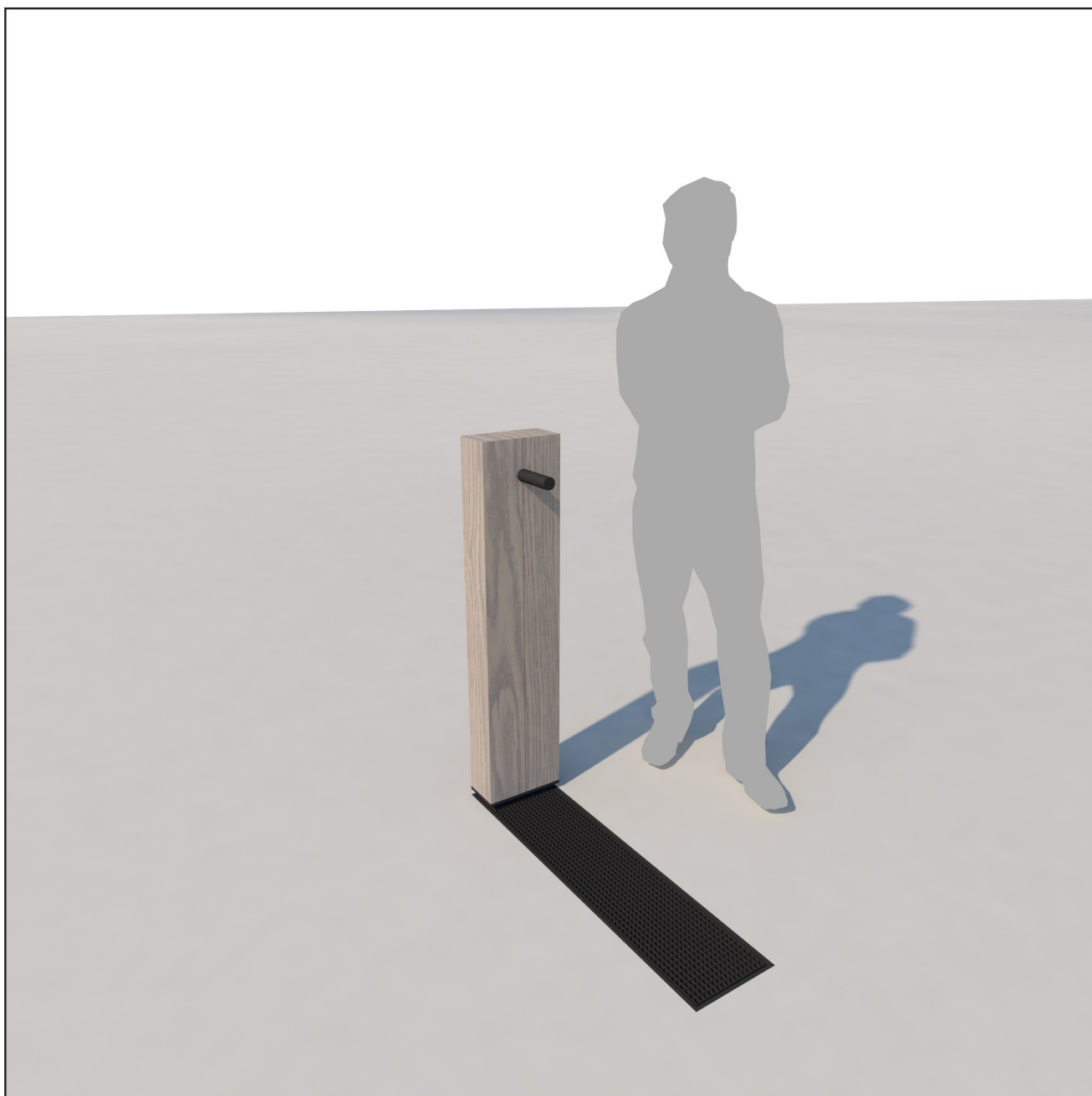
Vrvena prepreka mora biti iz jeklenice, ki je zaščitena z oblogo (herkules, kot na otroških igriščih).

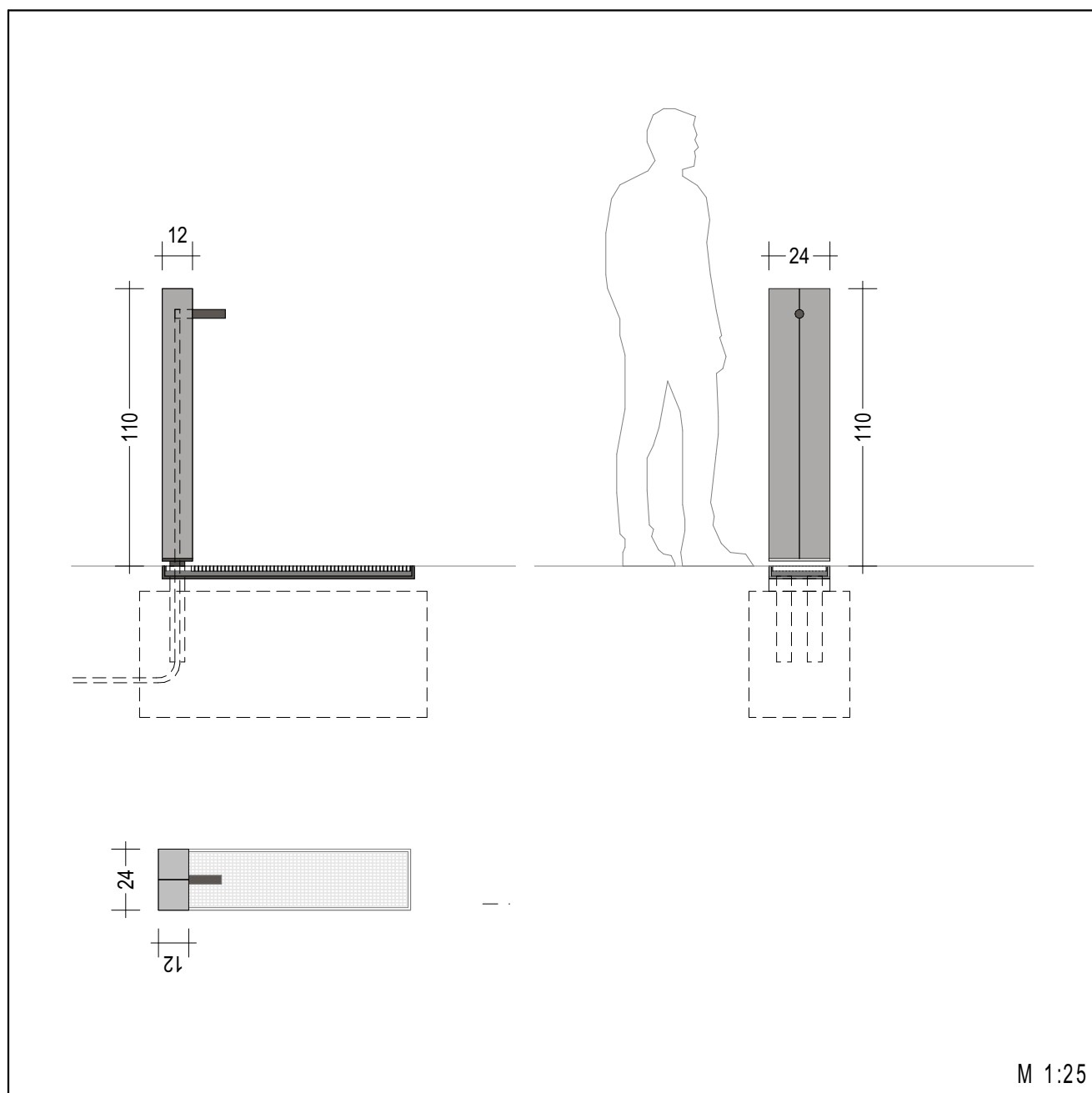
0.22 otok za zabojnike s prepletom

0.22 otok za zabojnike s prepletom

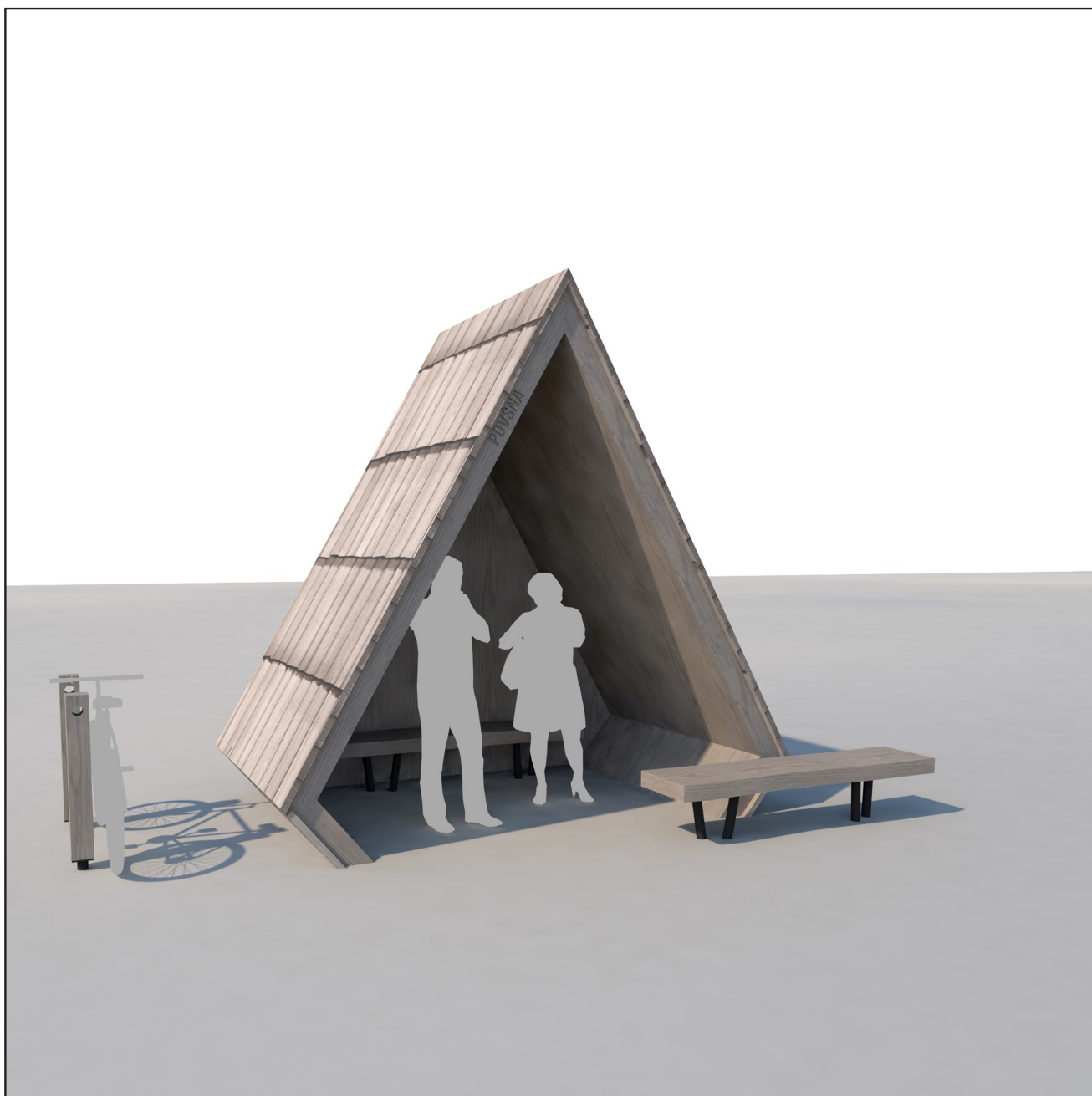

Pitnik je element za pitje pitne vode. Izvede se v sistemu družine urbane opreme; dva ločena, v prerezu kvadratna stebrička se združita, med njima se izvede dotok vode ter v zgornjem delu pipa z avtomatskim zapiranjem.

V tleh se izvede odtok kot kovinska kanaleta za lovljenje odvečne vode.

0.24a avtobusno postajališče (zaprto)

Avtobusno postajališče ima poudarjeno dvokapno strešino, ki ščiti potnike pred vremenskimi pojavi. Ta zasnova sestoji iz lesene konstrukcije, ki temelji na lesenih križih oz. prepletu, kot nosilni konstrukciji, ter strehi iz dolgih lesenih skodel oz. desk.

Izvedba strešine je v več variantah, kar omogoča prilagajanje postajališča vsakokratni mikro lokaciji oz. potrebam.

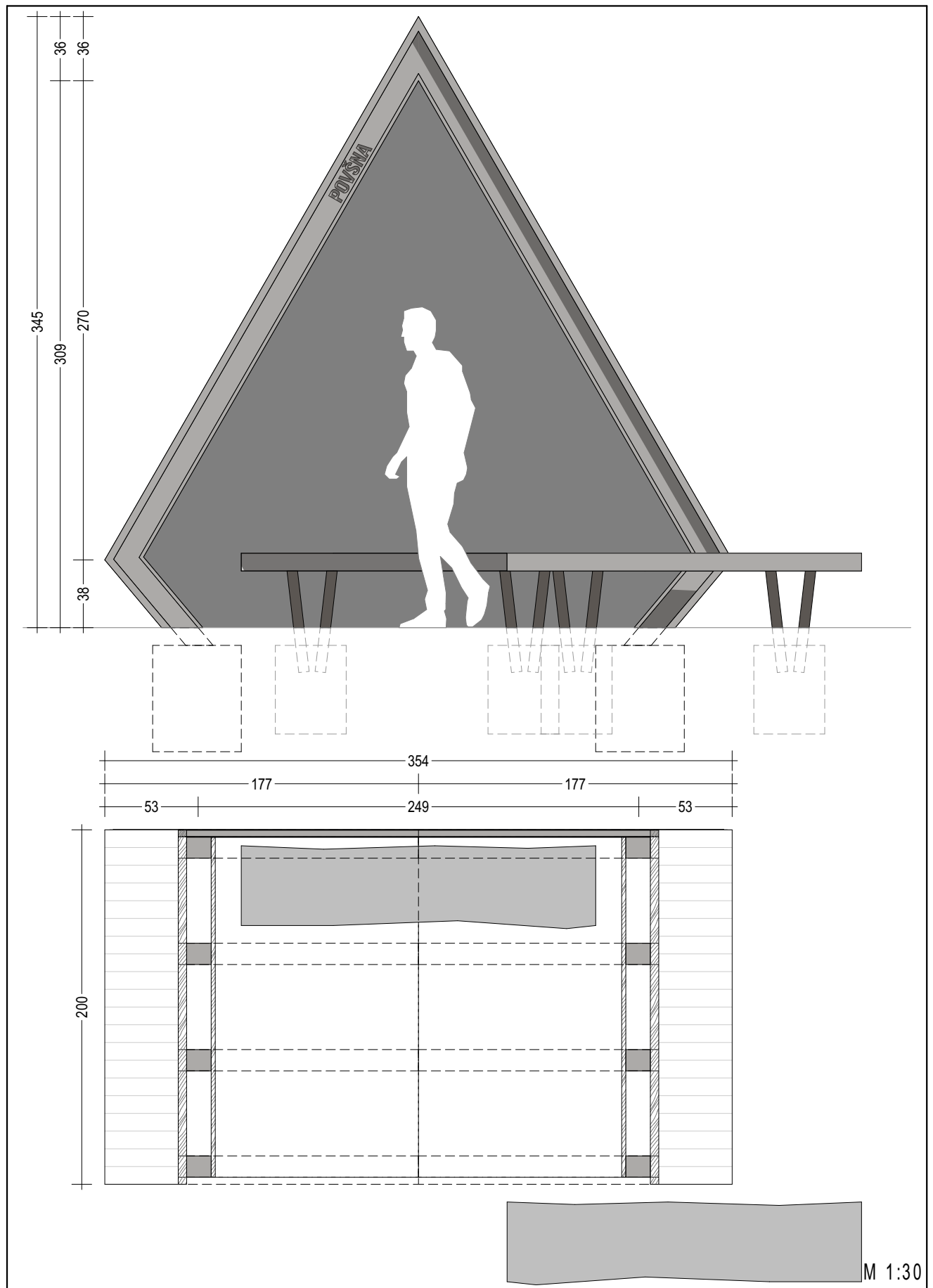
Del strešine v smeri prihoda avtobusa se pri večini variant izvede v stekleni izvedbi, da se omogoči vidni stik med čakajočimi in prihajajočim avtobusom oz. voznikom. Stik

s tlemi se enotno oblikuje, prav tako notranja obloga ter grafična oprema (vozni red, ime postajališča).

Postajališče se kombinira s postavitvijo klopi v notranjost, lahko pa tudi s stojali za kolesa v neposredni bližini.

Takšna postajališča se umeščajo pretežno ob glavnih cestah, v ruralnem območju, kjer je dovolj prostora.

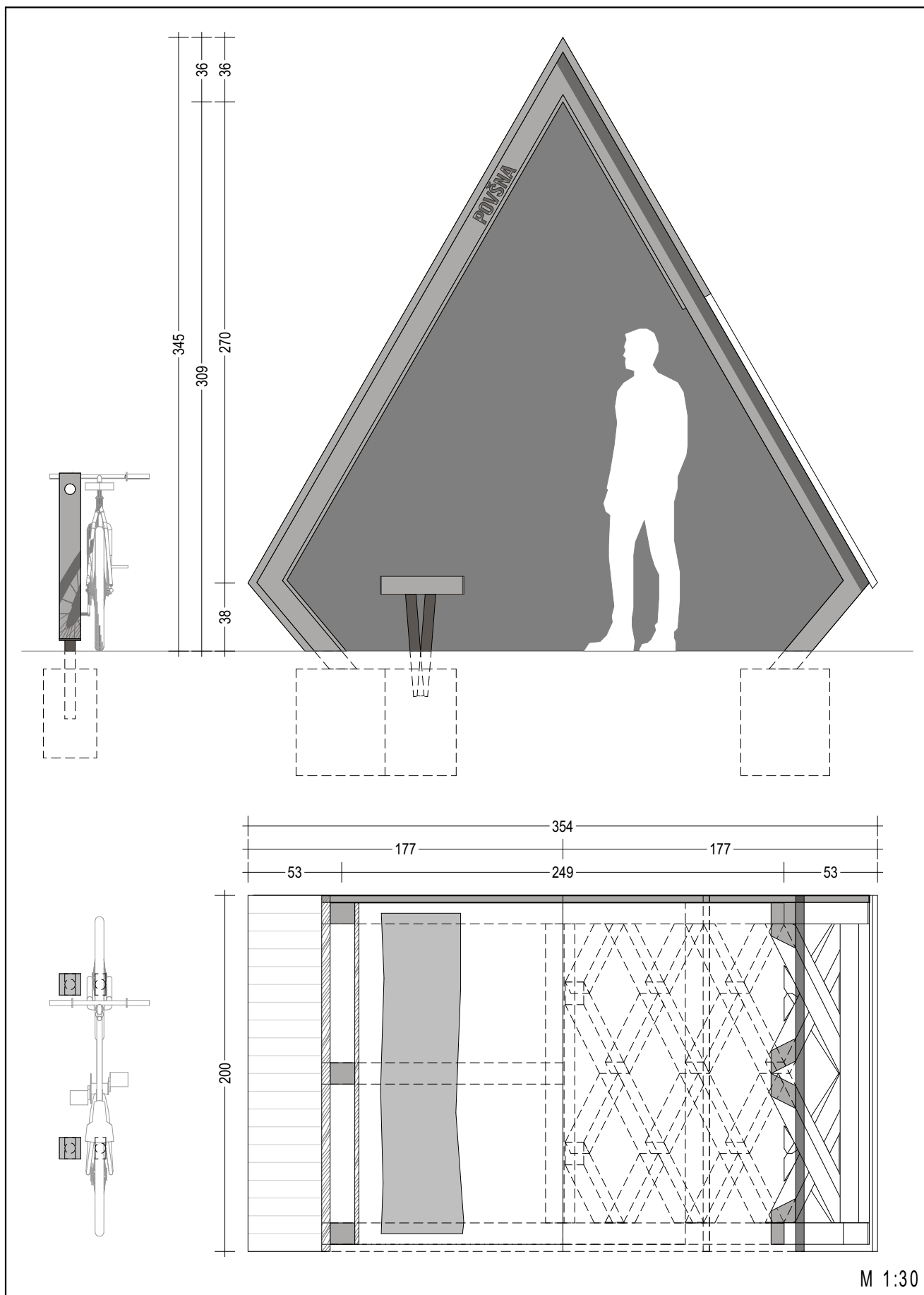
0.24a avtobusno postajališče (zaprto)

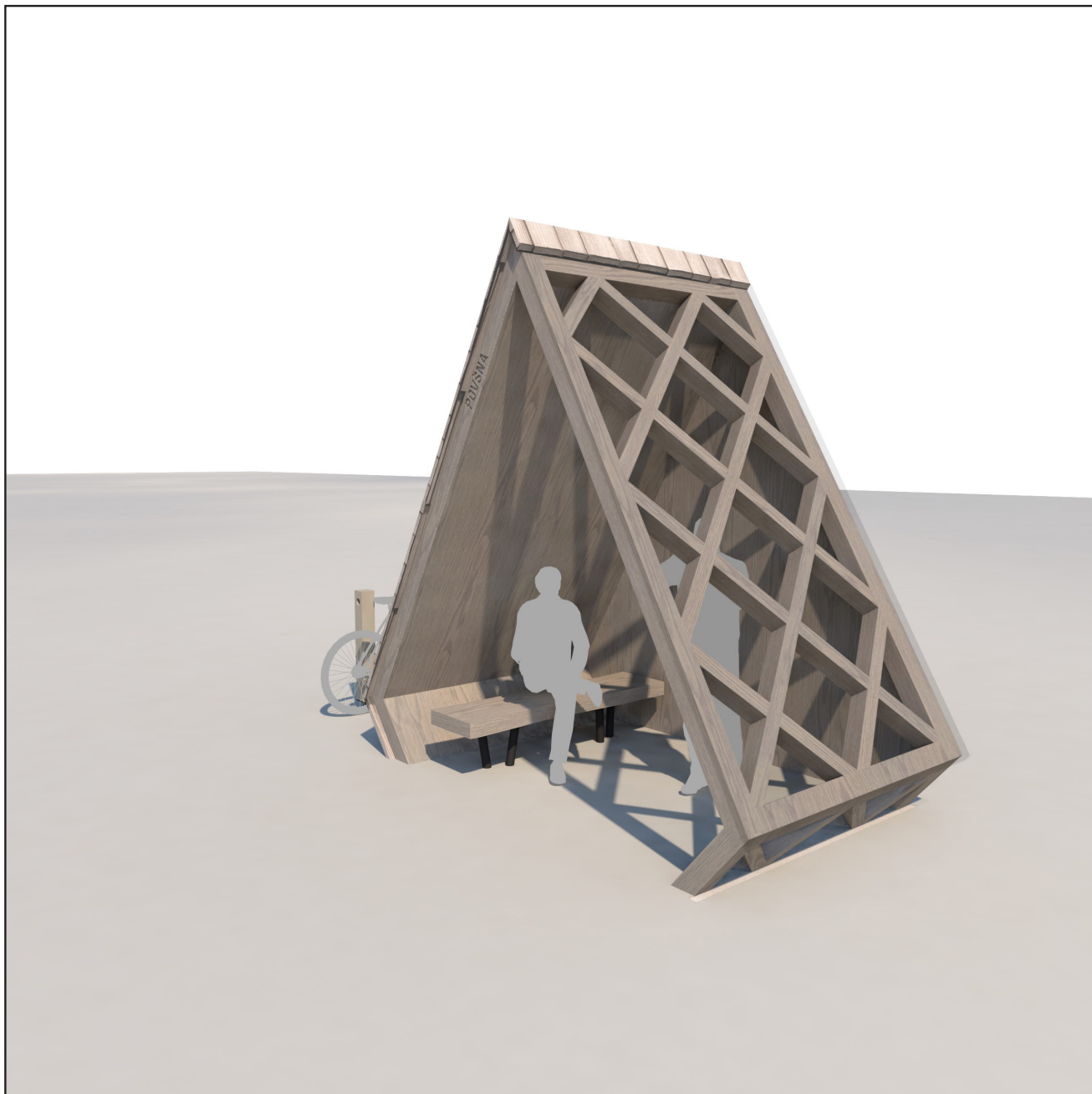
0.24b avtobusno postajališče (pol-odprta stranica)

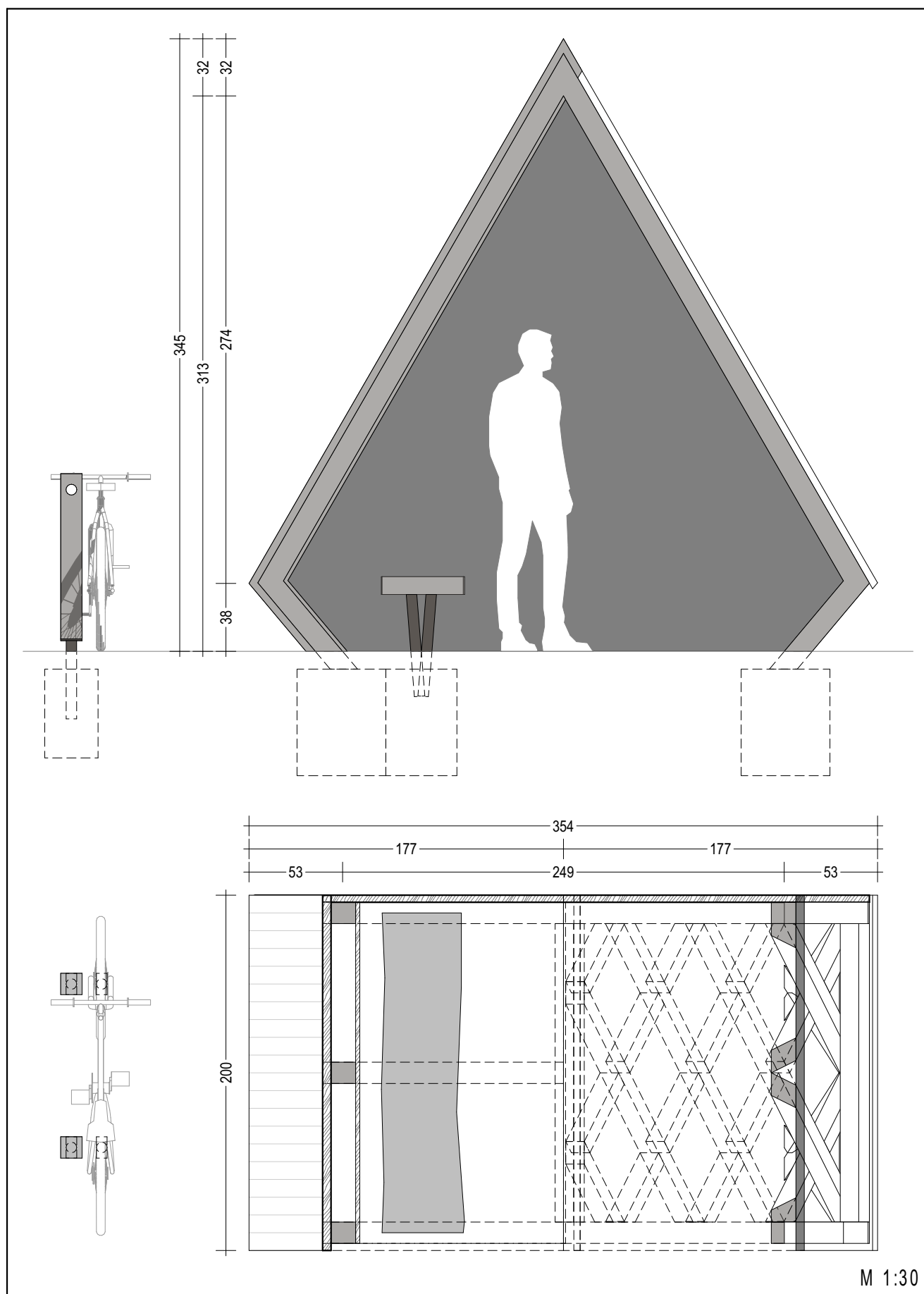
0.24b avtobusno postajališče (pol-odprta stranica)

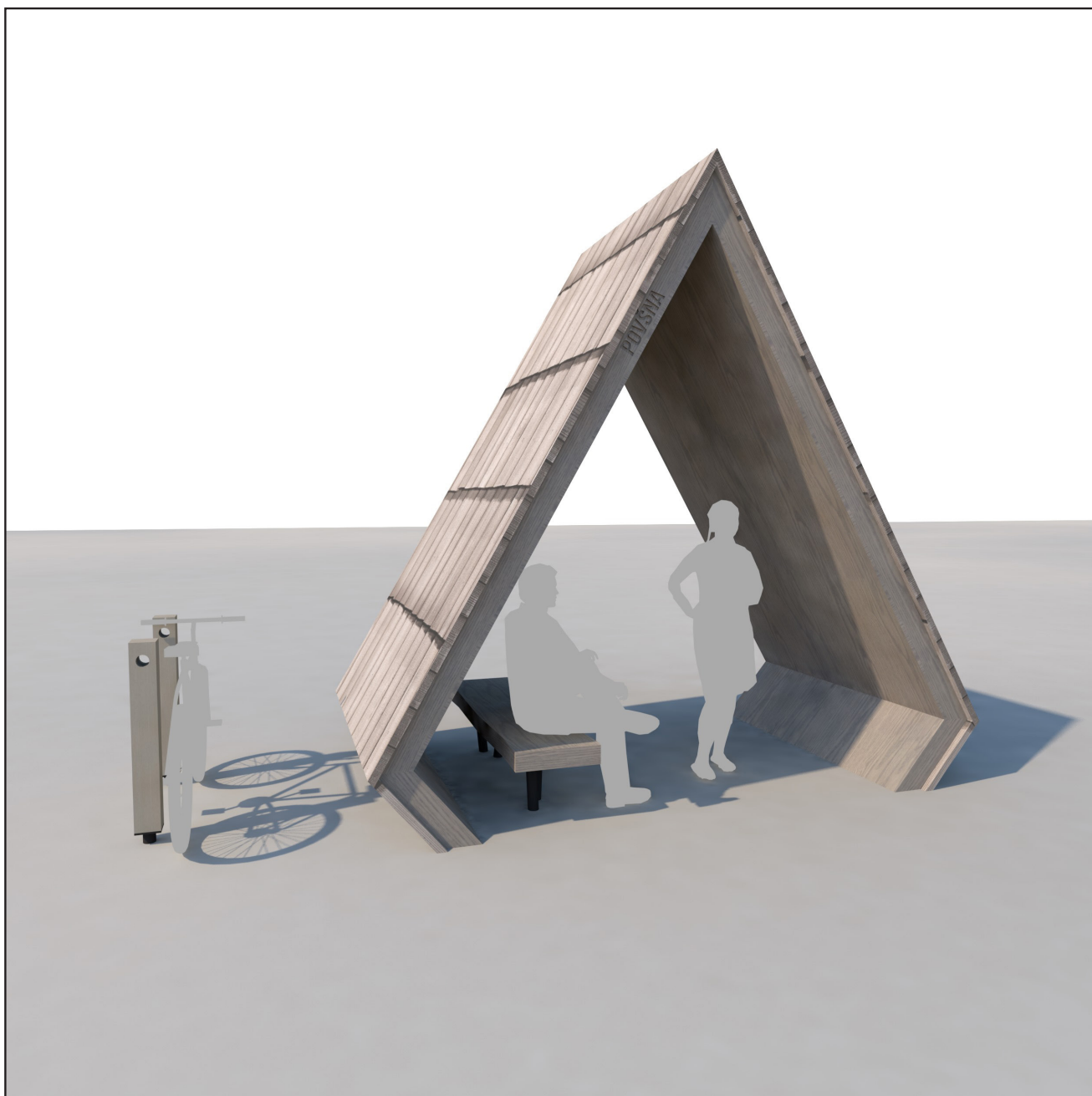
0.24c avtobusno postajališče (odprta stranica)

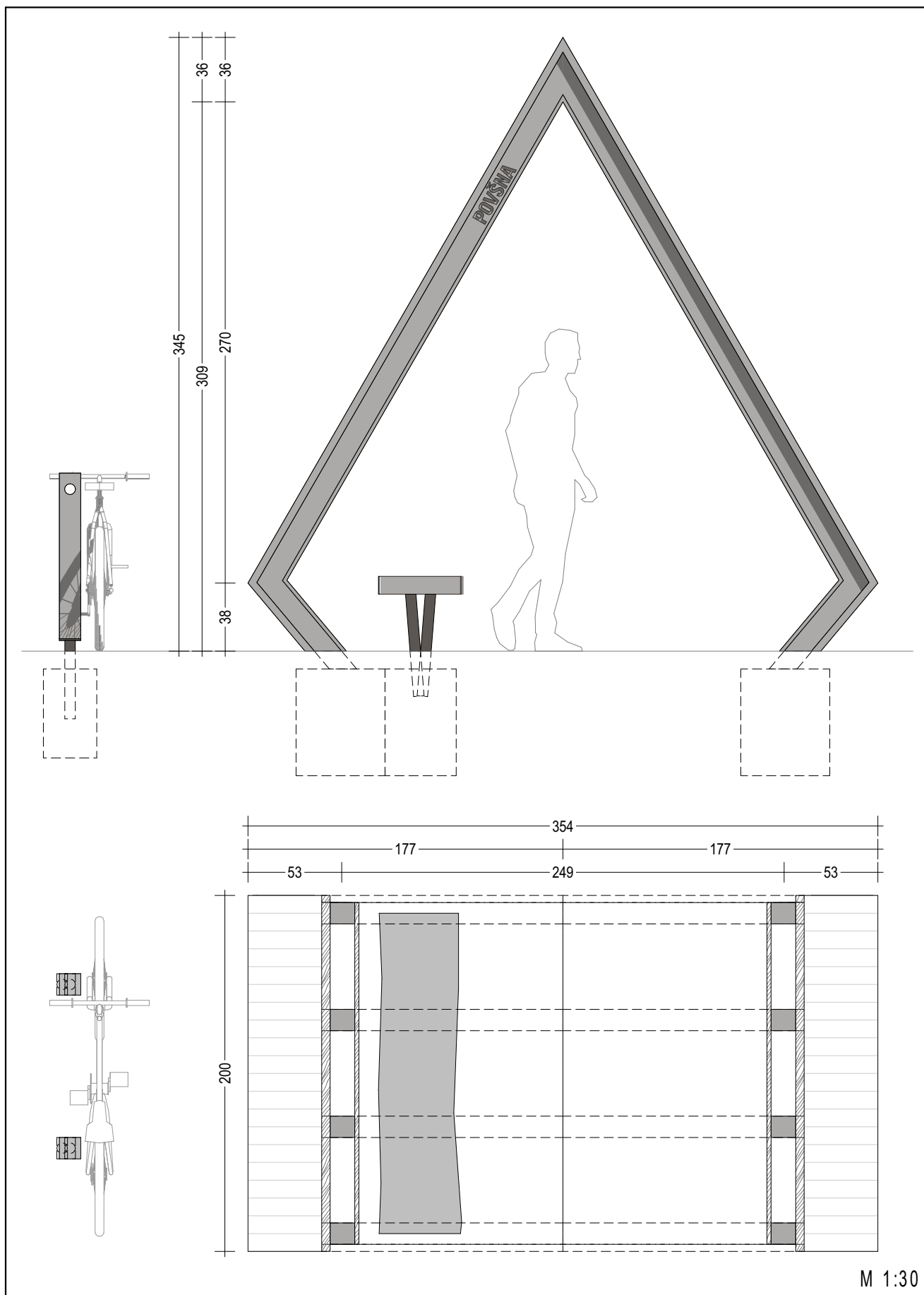
0.24c avtobusno postajališče (odprta stranica)

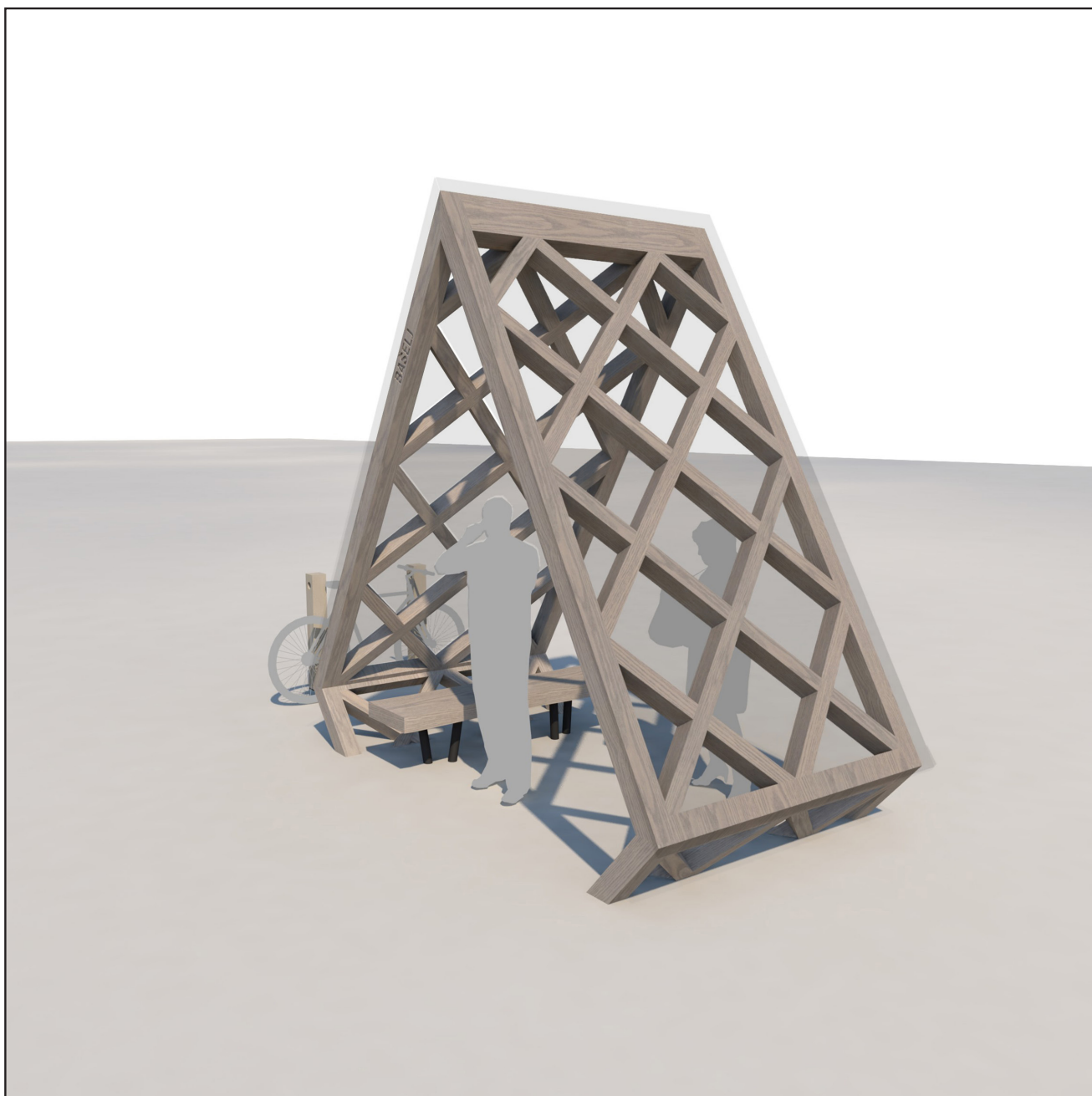
0.24d avtobusno postajališče (zadaj odprto)

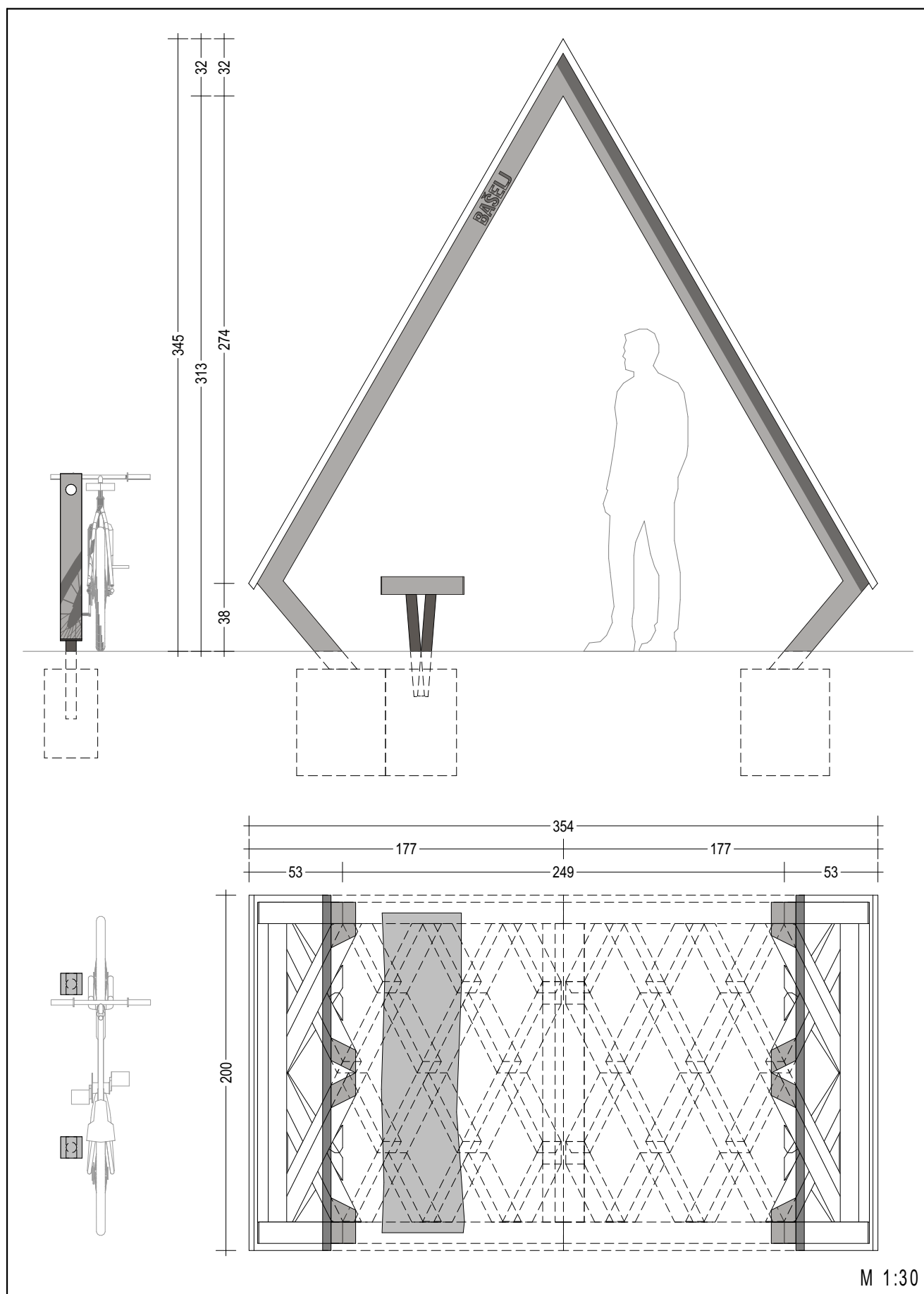
0.24d avtobusno postajališče (zadaj odprto)

0.24e avtobusno postajališče (odprto)

0.24e avtobusno postajališče (odprto)

0.25a avtobusno postajališče ob ulici

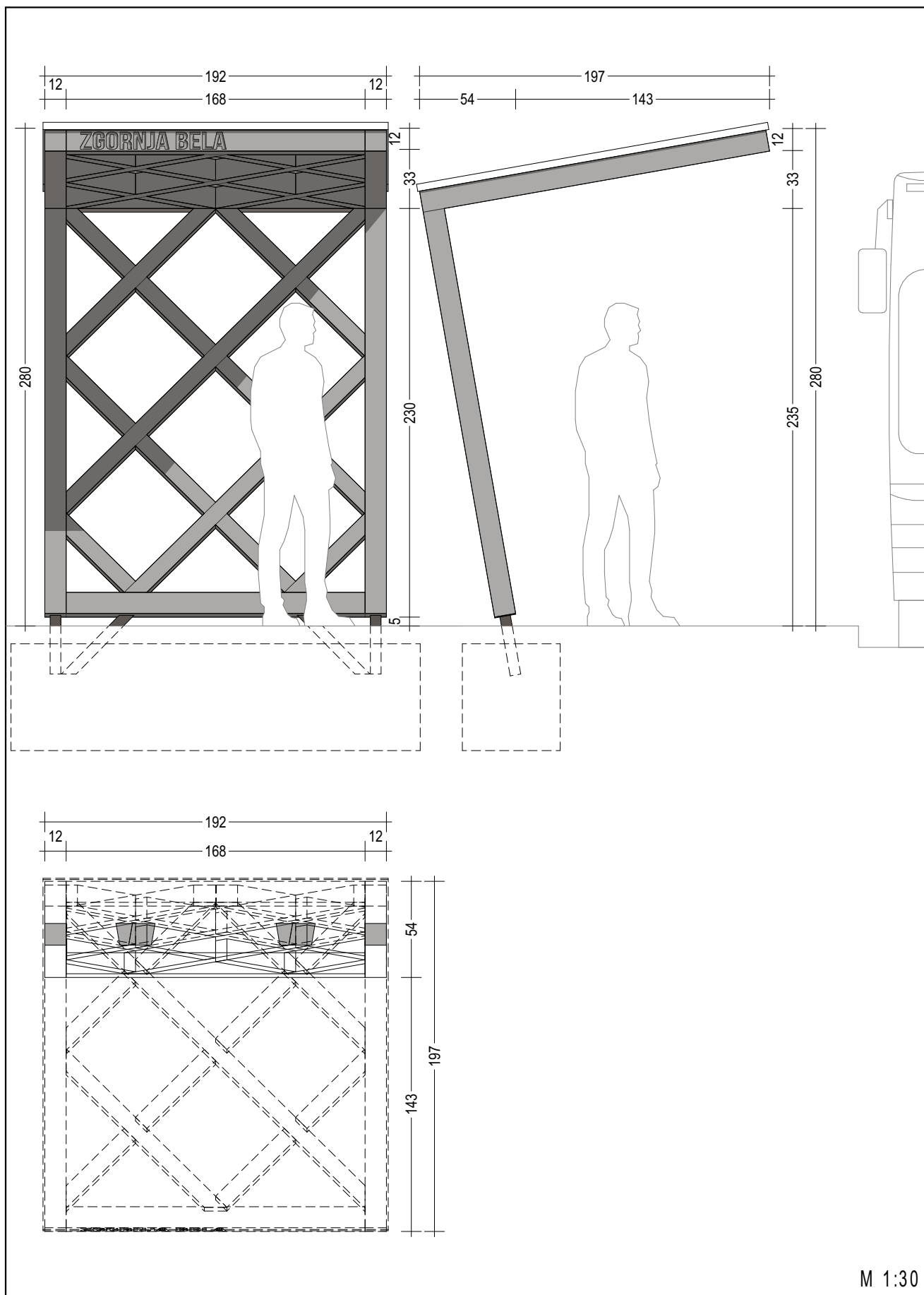
Postajališče je namenjeno za območja, kjer je manj prostora, praviloma za umeščanje na obstoječ oz. nov hodnik za pešce (pločnik). Večinoma so to bolj urbana območja oz. središča naselij.

Postajališče sestavlja lesena vertikalna konstrukcija in nadkriti del, ki sega preko hodnika za pešce ter varuje čakajoče pred vremenskimi pojavi. Strešno kritino predstavljajo steklene plošče položene preko lesene konstrukcije - prepleta.

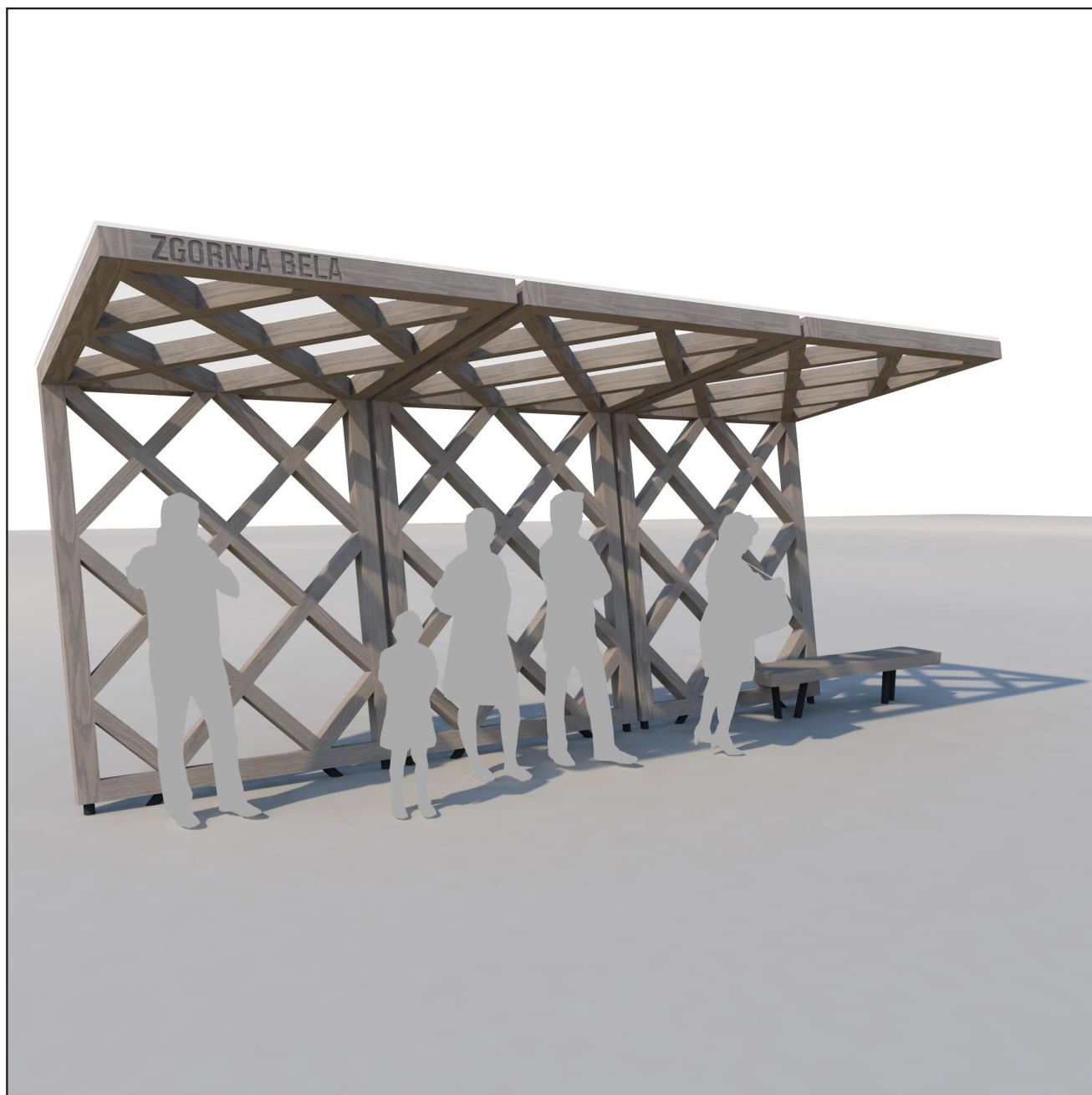
Sestavljajo ga posamezni moduli, ki se lahko nizajo v dolžino, tako da se po potrebi poveča kapaciteta postajališča, kjer je to potrebno.

Oblikovno gre za uporabo elementov urbane družine, lesni preplet. Izpovedno gre za oblikovalsko govorico postajališč, ki ne želi biti urbano, a se hkrati zaveda, da je umeščeno v središču nekega naselja. V manjših naseljih, kjer (še) ni druge družbene infrastrukture, lahko prav avtobusno postajališče postane središčna točka le-tega, zato je pomembno, da je kvalitetno oblikovano.

0.25a avtobusno postajališče ob ulici

0.25b avtobusno postajališče ob ulici - trije moduli

Analogno z oblikovanjem obuličnega avtobusnega postajališča se lahko konstrukcija uporabi za nadkrito kolesarnico. Tako v osnovni funkciji (varovanje pred vremenskimi vplivi), kot tudi v oblikovnem in tehničnem smislu.

0.26 kolesarnica

